

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petič vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Rumunski kralj Karol II. odstopil

Za novega kralja Rumunije je bil proglašen prestolonaslednik Mihael, ki je razširil pooblastila min. predsednika generala Antonesca

BUKAREŠTA, 7. sept. i. Rumunski kralj Karol se je včeraj zjutraj odpovedal prestolu v korist svojemu sinu velikemu vojvodi Mihaelu, ki je bil proglašen za kralja.

Povod za abdikacijo Karola so bile notranje politične razmere kakor tudi splošni položaj države, ki preživlja zaradi odstopitve Transilvanije Madžarske hudo krizo. Ta kriza je dosegla v četrtek ponoči svoj vrhunec. Vodja Železne garde bivši, minister Horia Sima je zdel letak, v katerem je protestiral proti odstopu severne Transilvanije Madžarski in zahteval takojšen odstop kralja Karola. Pričelo se je velike demonstracije in demonstranti so vzklikali, da se mora kralj Karol umakniti. Nastopiti je moralo vojaštvo, ki je razgnalo množico in zasedlo vse strateške točke v mestu.

Po burnih demonstracijah v prestolnici je odšel ministrski predsednik Antonescu v kraljevo palačo ter zahteval, naj kralj državo krizo reši s svojim odstopom. Kralj se je vso noč posvetoval z vodilnimi osebnostmi rumunske vojske in je naposled ob 5. zjutraj podpisal listino o abdikaciji. Izdal je tudi proglas na rumunski narod, v katerem ga prosi, naj izkaže novemu kralju Mihaelu popolno zaupanje v sedanjem težkem položaju države.

Prestolonaslednik Mihael je že zjutraj prisegel kot novi kralj.

Proglas kralja Karola

Bukarešta, 7. sept. e. Proglas kralja Karola se glasi:

Naša domovina preživlja težke pretresljive in skrbni. Deset let sem delal v blagor Rumunije, kakor mi je predpisovala moja vest. Danes je prišla žalost na državo, ki je stala pred velikimi nevarnostmi. Iz ljubezni do te zemlje, kjer sem se rodil in vzgajal, želim odstraniti nevarnost s tem, da izročim svojemu sinu, ki ga ljubim, težko breme kraljevske oblasti. Prosim Bog, da ta žrtev, storjena za rešitev domovine, ne bo zaman. Prosim vse Rumune, da se v zvestobi in ljubezni zgrnejo okoli mojega sina, da bo našel podporo, ki mu je potrebna, da bo mogel nositi težko odgovornost, ki leži zdaj na njegovih ramenih. Bog varuj našo domovino in ji daj lepo bodočnost. Živela Rumunija!

Kralj Karol odpotoval v inozemstvo

Bukarešta, 7. sept. s. (Reuter) Bivši kralj Karol je sredi z letalom odpotoval iz Rumunije v zapadni smeri, bivša kraljica Helena, mati novega kralja Mihaela, pa je že sredi noči prispela iz Nemčije v Rumunijo.

Ministrski predsednik Antonescu do davi še ni sestavil svoje vlade in še nadaljuje posvetovanja s svojimi pristajši.

Demonstracije v Bukarešti

Bukarešta, 7. sept. s. (Tass.) United Press poroča, da so imeli poulični boji med pristajši in nasprotniki generala Antonesca v četrtek zvečer večji obseg. Bilo je tudi mnogo človeških žrtev, katerih število pa ni bilo objavljeno. Dopolnilni agencije je opazili, da je mnogo avtomobilov Rdečega križa odvažalo ranjence, zlasti izpred narodnega gledališča. Vojaštvo je nastopilo proti demonstrantom ponekod celo s tanki in topovi.

Bukarešta, 7. sept. s. (Reuter). Sredi se demonstracije v Bukarešti nadaljevale, vendar pa so demonstranti izražali samo veselje nad odstopom kralja Karola ter so prepevajoč korakali po mestnih ulicah. Vojaštvo je bilo za vsak primer v pripravi. Na mu ni bilo treba intervenirati. V krogi Železne garde vlada navdušenje za novo politiko generala Antonesca.

Razširjena pooblastila generala Antonesca

Bukarešta, 7. sept. e. Kot prvi akt po prevzemu kraljevske oblasti je kralj Mihael I. izdal ukaz, s katerim potrjuje vsa pooblastila, ki jih je dal njegov oče generalu Antonescu kot upravitelju države. Ta ukaz se razlikuje od ukaza bivšega kralja Karola v naštevanju kraljevih prerogativ. Tretja točka, ki se tiče pravice za pomilostitve in amnestije, ter česta, ki govori o pravici sklepanja pogojev nista v novem ukazu. Poleg tega je bila spremenjena tudi zadnja točka o izdajanju osnovnih zakonov ter imenovanju ministrov in državnih podtajnikov, pač pa je v novem ukazu določeno, da izpreminja kralj osnovne zakone in imenuje ministrskega predsednika.

Prve reforme

Bukarešta, 7. sept. s. (DNB). Pričakujejo, da se bodo po odstopu kralja Karola politične razmere v Rumuniji v kratkem konsolidirale.

General Antonescu je odredil odstavitev več visokih rumunskih uradnikov. Tako so bili odstavljene šef tajne policije, predsednik vrhovnega apelacijskega sodišča in župan Bukarešte. Poveljnik rumunske žandarmerije je konfiniran v svojem stanovanju.

Rumunski poslanik v Moskvi Gaftencu ter poslanik v Parizu sta odpoklicana.

Bukarešta, 7. sept. e. (DNB). Rumunski tisk objavlja pozdravne članke, namenjene novemu predsedniku vlade generalu Antonescu. »Cuventul« piše, da režimu političnih ukrepov in katastrof ni bilo več mogoče pomagati. Ustava iz l. 1930, je dajala političnemu življenju, ki je ostalo v splošnem nespremenjeno, samo drugo etiketo. Avtoritativni režim, v katerem sta vodstvo in narod razdeljena ni mogel dolgo trajati. Zato je bil general Antonescu pozvan, da vrne narodu zaupanje in lastne moči. Za ustvaritev velikih del nikoli ni prepozno, če je nekdo prežet s fanatično vero.

Bukarešta, 7. sept. e. (Reuter). Včeraj so brezplačno razdeljevali list »Univer-ul«. List ostro napada prejšnje režime in zlasti tudi kralja Karola.

Razpust mladinske organizacije

Bukarešta, 7. sept. AA. (DNB). Mladinska organizacija »Straja Tarek«, ki jo je vodil bivši kralj Karol, je bila razpuščena.

Brzjoavka Antonesca Hitlerju in Mussoliniju

Bukarešta, 7. septembra. AA. (DNB). Rumunski listi objavljajo brzjoavko, ki jo je general Antonescu poslal Mussoliniju in Hitlerju.

Brzjoavka Hitlerju se glasi: Prva misel rumunskega naroda v tej zgodovinski uri, ko je ponovno dosegel svojo zdravno moč, je čut globoke hvalečnosti in vdanosti velikemu nemškemu narodu in njegovemu velikemu voditelju vodji. Istočasno izraža rumunski narod svoje zaupanje v sedanjost in upanje v bodočnost.

Brzjoavka Mussoliniju se glasi: V času, ko se latinstvo rumunskega naroda ponovno močno in svobodno manifestira, pošilja rumunski narod italijanskemu in njegovemu duceju izraze hvalečnosti in vdanosti.

Povratek princa Nikolaja iz Italije

Bukarešta, 7. sept. AA. (DNB). Listi poročajo, da se bo brat bivšega rumunskega kralja knez Nikolaj vrnil v Rumunijo. Živel je v zadnjem času v Italiji pod imenom Nikolaj Brana. Rumunijo je zapustil leta 1937, ko se je odrekel vsem pravicam, ki jih je imel kot član kraljevskega doma.

Angleška sodba o Antonescu

London, 7. sept. s. (Exchange Telegraph). Znan publicist Wickham Steed je govoril po angleškem radiu v svojem tedenskem pregledu mednarodnega položaja tudi o Rumuniji ter je podal izredno ugodno mnenje o novem ministrskem predniku Antonescu. Sted opozarja, da je bil Antonescu po svetovni vojni več let vojaški ataše v Londonu. Že tedaj je veljal kot ena najzanesljivejših vojaških osebnosti v rumunski armadi. L. 1919 je bil prav Antonescu oni, ki je izdelal vojaške načrte za zmagovalni pohod rumunske vojske proti Madžarski. Sted pravi dalje, da ni presenetljivo, ker je prišel Antonescu zaradi neodvisnosti svojega mišljenja in sovravnosti proti korupciji v konflikt z vladajočo kliko, ter da je bil zato tudi kaznovan. Nadalje omenja, da mu sicer ni znano, kakšni so sedanji odnosi Antonesca o Železne garde, da pa vsekakor ni član Železne garde. Tudi nima Antonescu po njegovem mnenju posebnih simpatij za narodni socializem ali fašizem. Sted pravi določno: Antonescu se bo morda za nekaj časa uklonil okoliščinam, sicer pa bo gotovo imel v mislih samo eno, namreč, kako bi najbolje služil neodvisnosti in dobru svoje domovine.

Madžarska okupacija končana

Bukarešta, 7. sept. e. Sredi se bilo službeno objavljeno, da je bila druga faza okupacije Transilvanjskega ozeamlja končana brez incidentov.

Bukarešta, 7. sept. AA. (Rador). Glavni štab rumunske vojske objavlja, da je izvršena evakuacija drugega pasu v Erdelju po določenem načrtu v popolnem redu.

Budimpešta, 7. sept. AA. (MTI). Madžarske čete so dosegle včeraj črto, ki je določena v sporazumu ter so davi ob 7. nadaljevale svoj pohod, da zasedejo mesta Mezeleget, Eleds, Silagysomlo, Silagycseh, Nagybanje, Magyrlapos in Nasod ter zgornje področje reke Nagysamos.

Budimpešta, 7. sept. e. (MTI). Šef generalnega štaba je objavil sredi ob 20: Madžarske čete so 6. septembra zvečer dospole do svojih ciljev po programu in brez vsakih incidentov.

Sporazum o zasedbi Dobrudže

Bukarešta, 7. sept. AA. (DNB). »Curentul« poroča, da bodo rumunsko-bolgarska pogajanja v Craiovi končana danes s podpisom potokola.

Sofia, 7. sept. e. Podrobnosti o načinu evakuacije in zasedbe južne Dobrudže so že znane. Vkorakanje bolgarskih čet je določeno za 20. september. Verjetno je, da se bo že v kratkem sestal parlament k izrednemu zasedanju, na katerem bo ratificiral sporazum o odstopitvi južne Dobrudže Bolgariji.

Evakuacija Nemcev iz Besarabije

Moskva, 7. sept. e. (Tass). Dne 5. septembra je bil v Moskvi podpisan sporazum

Letalske bitke nad Londonom

Včeraj in ponoči so nemška letala petkrat napadla London

London, 7. sept. s. (Reuter). Včeraj in preteklo noč je imel London 5 letalskih alarmov. Ob vsakem so nemška letala poskusila napade večjega obsega na letališča v bližini Londona oziroma na London sam. Dva izmed teh napadov sta bila izvršena ponoči. Niti pri dnevnih niti pri nočnih napadih niso nemška letala dosegla posebnega uspeha. Nočni napadi so imeli značaj brezcilnega bombardiranja. Najhujiši so bili nemški napadi včeraj zjutraj in popoldne. Jutranji napad je izvršilo okoli 300 nemških letal v skupinah po 30. Samo nekaj izmed teh letal je prodrlo nad London. Že nad Ketom in Sussexom so nemška letala prestrelila angleški lovci ter se je razvila sridita letalska bitka, v kateri je bilo v teku ene ure izmed 300 nemških letal sesterjenih 34.

Zdodaj popoldne je zopet več nemških letal preko Kenta skušalo podreti proti Londonu, angleška lovstva letala pa so večino pregnala še pred mestom.

Pozno popoldne je 5 manjših nemških letalskih formacij priletelo nad Kent. Letala so letela v severni smeri ter so z bombami povzročila požar v industrijskem predelu severno od Temze.

Prvi nočni napad na London je izvršilo nemško letalo, ki je odvrlo dve bombi. Letalo je pripadalo večji skupini, ki je prav tako skušala dospeti nad mesto, pa se je morala zaradi močnega zapornega ognja protiletalskega topništva umakniti. Skupina je poskusila nato napad še iz druge smeri, pa jo je protiletalsko topništvo zopet zavrnilo.

Večji obseg je imel drugi nočni napad, ko je bilo vrženih na London več zažigalnih in tulečih bomb. Eksplozije so poškodovale nekaj hiš in so bombe povzročile tudi globoke lilake na nekaterih mestnih ulicah. V nekem okraju so bombe zažigale več hiš. Stanovalci so se morali izseliti ter so bili zasilno nastanjeni v neki šoli.

Angleško uradno poročilo

London, 7. sept. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo sta objavili davi naslednji komunikacije:

Preteklo noč so izvršila sovražna letala mnogo raztresenih napadov na razne dele države. Glavni napadi so bili pred polnočjo in sicer na London ter mesta severozapadne Anglije. Do polnoči se je sovražna letalska aktivnost zelo skrčila.

Na London so bile vržene tako eksplozivne kakor tudi zažigalne bombe, v glavnem mestu pa na vzhodni in južni del mesta. Več industrijskih zgradb in hiš je bilo zadetih. Izručilo je mnogo požarov, ki pa so bili pogaseni ali omejeni. Zadeta je bila med drugim neka bolnišnica, neka cerkev in neko skladišče. Vodne in plinske napeljave so bile ponekod poškodovane in zaradi poškodb na cestah je bil promet dirigan ponekod drugim. V teh okrožjih je bilo nekaj oseb ubitih in nekaj ranjenih.

V severozapadni Angliji so napadi povzročili v več mestih škodo in več požarov. Neke otropska bolnišnica je bila zadeta. Bilo je več ljudi ranjenih. Drugod v severozapadni Angliji je bilo število žrtev manjše, bilo pa je nekaj ljudi ubitih.

V teku noči so nemška letala metala bombe na razne dele Anglije, v splošnem pa je škoda majhna in tudi človeških žrtev ni bilo.

Angleške in nemške letalske izgube

Berlin, 7. sept. s. (DNB) Po uradnih podatkih, ki so bili na razpolago do sredi, je bilo včeraj sesterjenih ali uničenih 67 angleških letal. 55 so jih sestrelila nemška letala nad Anglijo, 12 pa jih je bilo uničenih na letališču v Weymouthu. 14 nemških letal se je v včerajšnjih poletih nad Anglijo ni vrnilo.

London, 7. sept. s. (Reuter) Po zadnjih podatkih letalskega ministrstva je bilo včeraj nad Anglijo sesterjenih skupno 45 nemških letal. Angleži so izgubili včeraj 19

lovskih aparatov, vendar se je 10 pilotov rešilo.

London, 7. sept. s. (Reuter) Po uradnih podatkih je bilo v 7 dneh od 30. avgusta do 5. septembra nad Anglijo sesterjenih 371 nemških letal, med njimi 61 od protiletalskega topništva.

Angleškim letalskim eskadram doslej

ni bilo treba opustiti niti enega izmed svojih oporišč v južnozgodnji Angliji.

V letalskih bitkah preteklega tedna se je posebno izkazala tudi poljska eskadrila lovcev. Samo včeraj je sestrelila 6 letal. Ob tej priliki je poslal letalski minister Sinclair poljskemu min. predsedniku generalu Sikorskemu brzjoavne čestitke.

Angleški napadi v Nemčiji

Bombardiranje bencinskih skladišč v Regensburgu, letališča v Nürnbergu ter Fiatovih tvornic v Turinu

London, 7. sept. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo objavlja podrobnosti o angleških letalskih napadih na objekte v Nemčiji, Italiji in zasedeni Franciji v noči na petek.

Angleški bombniki so med drugim napadli nov cilj in sicer bencinska skladišča in druge objekte v Regensburgu ob Dunavu. Pri tem poletu so poletela angleška letala v obeh smereh 1350 milj. Napad na Regensburg je trajal 40 minut. Protiletalska obramba očitno ni bila pripravljena na napad ter so se lahko spustila angleška letala do 150 m nad cilj. Letala so obstreljevala objekte tudi s strojnimi. Določene objekte sta zadeli dve salvi bomb, ki so povzročile silovite eksplozije. Med poletom na Regensburg so letala ponekod naletela na močen ogenj protiletalskega topništva. Da so se orientirala, so pri Nürnbergu izstrelila več svetlobnih rakot, nato pa so poskušala tok Dunava, ki so mu sledila do Regensburga. Na povratku so zopet letala preko Nürnberga ter so med potjo bombardirala tamkajšnje letališče kakor tudi nekaj drugih letališč.

Polne tri ure so v noči na petek angleški bombniki bombardirali pristanišče v Boulogneu. V mnogih dokih so bili povzročeni požari in so bile številne zgradbe uničene. Bili so trije glavni napadi. Najprej so napadli bombniki tipa Beaufort, ki so povzročili velike požare. Sledil je napad mornariških letal, ki so predvsem bombardirali glavni bazen v luki. Najhujiši je bil tretji napad skupine bombnikov tipa Blenheim. Povzročeni požari so zavzeli ogromen obseg ter so dalec nazaj razsvetljevali nebo. Vsi napadi so bili izvršeni točno po načrtu. Ko so Nemci mislili, da je napadov že konec, je popolnoma tiho priletelo nad cilj še eno letalo tipa Blenheim, ki je iz neke višine vrlo celo salvo bomb na doko.

Eden izmed angleških napadov v noči na petek je bil izvršen tudi na Fiatove tvornice v Turinu. Pri tem napadu so naletela angleška letala na zelo močan ogenj protiletalskega topništva, vendar pa ni bilo nobeno letalo izgubljeno. Med drugim so povzročile bombe v tvornicah 12 požarov ter so zadale tudi preizkuševalno progo za avtomobile na stehi tvornice. Ena izmed tvorniških zgradb je bila popolnoma porušena in so ostale samo stene.

Pri Stettinu so bile ponovno napadene tvornice sintetičnega goriva v Pölitzu. Napad je trajal nad eno uro. Požari so se videli 60 milj daleč.

Nadaljni napadi so veljali bencinskimi skladiščem v Hamburgu, letališčem v Karlsruhe in Würzburgu ter nekemu železniškemu mostu pri Nürnbergu.

Zopet so bili bombardirani tudi skriti vojaški objekti v Schwarzwald in Harzu. Tu so bile navadne velike podolgovate zgradbe, podobne vojašnicam. Ena izmed zgradb je bila zadeta, nakar so nastale silovite eksplozije. Nemci so obstreljevali iz gozda angleška letala s protiletalskim topništvom težkega kalibra, toda brez uspeha.

Zopet nočni napadi na Berlin

Berlin, 7. sept. s. (DNB). Preteklo noč so angleški bombniki v več manjših skupinah zopet skušali napasti Berlin. Dve

med Sovjetsko unijo in Nemčijo o evakuaciji Nemcev iz Besarabije in Bukovine. Na podlagi tega sporazuma lahko osebe nemške narodnosti, če izrazijo to željo, svobodno odpotujejo na nemško ozemlje. Sporazum so podpisali predsednik delegacije sovjetske vlade Vaslucov in predsednik delegacije nemške vlade Möldecke.

Berlin, 7. sept. s. (DNB). Na podlagi sporazuma, ki je bil med nemško in rusko vlado predvčeršnjim podpisal v Moskvi, bo preseljenih iz ruskega dela Bukovine in iz Besarabije v Nemčijo približno 130.000 Nemcev, ki bodo naseljeni v novih vzhodnih nemških provincah.

ni bilo treba opustiti niti enega izmed svojih oporišč v južnozgodnji Angliji.

V letalskih bitkah preteklega tedna se je posebno izkazala tudi poljska eskadrila lovcev. Samo včeraj je sestrelila 6 letal. Ob tej priliki je poslal letalski minister Sinclair poljskemu min. predsedniku generalu Sikorskemu brzjoavne čestitke.

Angleški napadi v Nemčiji

Bombardiranje bencinskih skladišč v Regensburgu, letališča v Nürnbergu ter Fiatovih tvornic v Turinu

London, 7. sept. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo objavlja podrobnosti o angleških letalskih napadih na objekte v Nemčiji, Italiji in zasedeni Franciji v noči na petek.

Angleški bombniki so med drugim napadli nov cilj in sicer bencinska skladišča in druge objekte v Regensburgu ob Dunavu. Pri tem poletu so poletela angleška letala v obeh smereh 1350 milj. Napad na Regensburg je trajal 40 minut. Protiletalska obramba očitno ni bila pripravljena na napad ter so se lahko spustila angleška letala do 150 m nad cilj. Letala so obstreljevala objekte tudi s strojnimi. Določene objekte sta zadeli dve salvi bomb, ki so povzročile silovite eksplozije. Med poletom na Regensburg so letala ponekod naletela na močen ogenj protiletalskega topništva. Da so se orientirala, so pri Nürnbergu izstrelila več svetlobnih rakot, nato pa so poskušala tok Dunava, ki so mu sledila do Regensburga. Na povratku so zopet letala preko Nürnberga ter so med potjo bombardirala tamkajšnje letališče kakor tudi nekaj drugih letališč.

Polne tri ure so v noči na petek angleški bombniki bombardirali pristanišče v Boulogneu. V mnogih dokih so bili povzročeni požari in so bile številne zgradbe uničene. Bili so trije glavni napadi. Najprej so napadli bombniki tipa Beaufort, ki so povzročili velike požare. Sledil je napad mornariških letal, ki so predvsem bombardirali glavni bazen v luki. Najhujiši je bil tretji napad skupine bombnikov tipa Blenheim. Povzročeni požari so zavzeli ogromen obseg ter so dalec nazaj razsvetljevali nebo. Vsi napadi so bili izvršeni točno po načrtu. Ko so Nemci mislili, da je napadov že konec, je popolnoma tiho priletelo nad cilj še eno letalo tipa Blenheim, ki je iz neke višine vrlo celo salvo bomb na doko.

Eden izmed angleških napadov v noči na petek je bil izvršen tudi na Fiatove tvornice v Turinu. Pri tem napadu so naletela angleška letala na zelo močan ogenj protiletalskega topništva, vendar pa ni bilo nobeno letalo izgubljeno. Med drugim so povzročile bombe v tvornicah 12 požarov ter so zadale tudi preizkuševalno progo za avtomobile na stehi tvornice. Ena izmed tvorniških zgradb je bila popolnoma porušena in so ostale samo stene.

Pri Stettinu so bile ponovno napadene tvornice sintetičnega goriva v Pölitzu. Napad je trajal nad eno uro. Požari so se videli 60 milj daleč.

Nadaljni napadi so veljali bencinskimi skladiščem v Hamburgu, letališčem v Karlsruhe in Würzburgu ter nekemu železniškemu mostu pri Nürnbergu.

Zopet so bili bombardirani tudi skriti vojaški objekti v Schwarzwald in Harzu. Tu so bile navadne velike podolgovate zgradbe, podobne vojašnicam. Ena izmed zgradb je bila zadeta, nakar so nastale silovite eksplozije. Nemci so obstreljevali iz gozda angleška letala s protiletalskim topništvom težkega kalibra, toda brez uspeha.

Zopet nočni napadi na Berlin

Berlin, 7. sept. s. (DNB). Preteklo noč so angleški bombniki v več manjših skupinah zopet skušali napasti Berlin. Dve

angleški eskadrili sta bili zadržani in odbiti od protiletalskega topništva in nemških lovskih letal za nočne polete, še preden sta dospeli nad mesto, posamezna angleška letala pa so prišla skozi protiletalsko obrambo ter so vrila bombe na notranji del Berlina. V delavskem okraju severnega Berlina je bilo povzročenih več požarov in je bilo nekaj hiš močno poškodovanih. Bombe so padle tudi v bližino posaniškega okraja, kjer sta bili pokodovani policijska stražnica in neka lopa. Skupno število žrtev, ki jih je napad povzročil, je neznan.

Inozemski novinarji se zelo pohvalno izražajo, ker jim omogočajo nemške oblasti po vsakem letalskem napadu že v najkrajšem času, da se na mestu prepričajo o obsegu poškodb. Tako javlja poročevalec japonskega lista »Asahi Simbun«, da so si po enem izmed napadov na Berlin zadnje dni novinarji že pol ure pozneje lahko ogledali prizorišče eksplozij bomb v Tiergartenu, kjer je bil ubit neki policist. Novinarji so ugotovili, da so bile angleške bombe vržene popolnoma brez cilja.

New York, 7. sept. s. (Reuter). Po ameriških informacijah so preteklo noč angleška letala metala v Berlinu bombe tudi na okolico Wilhelmstrasse v središču mesta. Angleška letala so priletela v več skupinah v smeri od severozapada.

New York, 7. sept. s. (Reuter). Po ameriških poročilih je imel preteklo noč Berlin svoj doslej največji letalski napad. Letalski alarm v nemški prestolnici je trajal skoraj tri ure.

Kairo, 7. sept. s. (Reuter). Sinočnje poročilo vrhovnega poveljstva angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu objavlja, da so južni onafriški bombniki v etrtek uspešno napadli Berbero v Somali. Bombe so zadale radijsko postajo in več vojašnic.

Angleški bombniki so napadli luko Asab v Eritreji.

Italijani so v četrtek bombardirali Mar-sa Matruh. Napad je povzročil le malo škode in ni bilo nobenih žrtev. Prvič je bil napaden tudi Suez. Bombe niso povzročile niti škode niti žrtev.

Pri italijanskem letalskem napadu na Malto sta bili sestreljeni dve italijanski letali. Včeraj so poskusila italijanska letala nov napad, vendar so bila že pred otokom odbita.

Važne spremembe v moskovski vladi

Moskva, 7. sept. s. (Ass. Press). Uradni komunikacije objavljajo ustanovitve novega komisariata »za državno kontrolo«. Za novega komisarja je imenovan Mehilis, ki je postal obtem namestnik predsednika sveta komisarjev.

Z drugim vladnim dekretom je bil dose-danji podpredsednik vlade Višinski imenovan za prvega namestnika zunanjega ministra.

Važne spremembe so izvršene tudi v centralnem komiteju boljševiške stranke. Na mesto dosedanjega šefa propagandnega oddelka Zdanova je bil imenovan Alek-sandrov.

Nova francoska vlada

Povečanje Lavalovega vpliva — General Weygand vrhovni poveljnik v francoskih kolonijah

Vichy, 7. sept. s. (Ass. Press). Sredi so bile objavljene obsežne spremembe v francoski vladi. Iz vlade je izpadlo 6 ministrov. Ministrstvo za narodno obrambo je sploh ukinjeno, dosedanjí vojni minister general Weygand pa je imenovan za vrhovnega vojaškega inspektorja v kolonijah v Afriki s nalogo, da koordinira obrambo kolonjskih posesti.

Tudi ministrstvo za družine je ukinjeno in je dešičarski voditelj Ybarnegaray, ki je vodil ta resor, izpadel iz vlade. Laval bo še nadalje podpredsednik vlade, prevzel pa je tudi informacijsko in koordinacijsko ministrstvo. Laval bo odšel sam predsedoval večini sei vlade, maršal Petain pa bo še nadalje na čelu notranjega kabineta, ki šteje 8 ministrov.

Uradna izjava, ki je bila objavljena o priliki rekonstrukcije, poudarja predvsem, da se bo vlada z vsemi sredstvi borila za ohranitev integralnosti francoskega imperija in da bo nastopila proti vsaki odtujitvi svojih kolonij.

Vichy, 7. sept. e. Ministrski svet je imel včeraj ob 17. sejo pod vodstvom maršala Petaina, ki se je zavaljal ministrom, ki so podali ostavko, za njihovo vestno in požrtvovalno delo v sedanjih težkih razme-

rah. Ob 18.30 je bila nova seja ministrskega sveta pod vodstvom maršala Petaina. Po seji je bilo objavljeno službeno obvestilo o novi vladi, ki je sestavljena takole:

podpredsednik vlade: Laval, ki ima obenem resor ministrstva za informacije in koordinacije.

pravosodje: Albert, notranje zadeve: Peyron, zunanje zadeve: Baudoin, finance: Boutillier, vojska: general Hutzinger, mornarica: admiral Darlan, letalstvo: general Bergerer, prosveta: Rogers, kmetijstvo: Cazol, promet: Berthelot, javna dela: Triel.

General Weygand je imenovan za vrhovnega komandanta v francoskih kolonjskih posestvih v Afriki, kjer bo skrbel za njihovo obrambo in varnost.

Vichy, 7. sept. s. (DNB). Pričakujejo, da bo francoska vlada vsak čas odredila aretacijo bivšega ministrskega predsednika Reynauda in bivšega vrhovnega poveljnika vojske generala Gamelina.

Slovenec Peternej prvi v dirki okrog Srbije

Časten uspeh slovenskih kolesarjev

Beograd, 7. septembra. Včeraj je bila zaključena devetdnevna kolesarska dirka okrog Srbije, za katero je bilo po Srbiji, pa tudi po vsej državi, ogromno zanimanje. Kot zmagovalac iz te dirke je izšel Slovenec Janez Peternej, član kolesarske sekcije ŽSK Hermes, ki si je priporil v trajno last krasen pokal Nj. Vel. kralja Petra II. V zadnji osmi etapi je prispel prvi na cilj Davidović 4:19.40, nato pa po vrsti Pokupce, Driljačić, Podmilščak, Grabner, Radovanović, Veljković, Peternej, Andrejevič, Pavlovič, Jakše, Gartner, Uječić, Vojnov, Martić, Medić, Petrov in Golob.

Končni izid dirke je naslednji: 1. Janez Peternej v skupnem času 53:19.35, 2. Gartner 53:30.42, 3. Davidović 53:56.38, 4. Veljković, 5. Podmilščak, 6. Driljačić, 7. Uječić, 8. Petrov, 9. Vojnov, 10. Golob, 11. Grabner.

Po končani dirki so se dirkači postavili na cilju pred tribuno s šopki cvetja, ki so jih prejeli že med vožnjo v Beogradu. Zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Vojislav Petrovič je prisrčno čestital zmagovalcu v tej dirki, Janezu Peternej in mu obenem izročil zlati pokal Nj. Vel. kralja Petra II. Mnogoštevilno občinstvo, ki se je zbralo na igrišču BSK, je zmagovalcu priredilo navdušene ovacije. Nato je minister za telesno vzgojo čestital vsem dirkačem in jih pozdravil. Prav tako je dirkače pozdravil beograjski župan Jevrem Tomić, ki je še posebej čestital Peternej in Davidoviću.

Z igrišča so se nato dirkači odpeljali na kolesih skozi mesto do hotela, ves čas burno pozdravljani od Beograjčanov.

Kakor poročajo beograjsko »Vreme«, bodo prejeli dirkači še nove nagrade. Tako je podjetje inž. Nikole Stankovića »Vista« v Višegradu poklonilo zmagovalcu v splošni omeni srebrn pokal, vreden 5000 din, in srebrno tobacnico prvoplasiranemu Hrvat. Prav tako dobi prvoplasiran Hrvat tudi velik srebrn pokal. Prometna banka v Beogradu pa je poklonila srebrno dozo prvoplasiranemu Slovencu.

Glede na krasen uspeh, ki so ga dosegli Slovenci v dirki okrog Srbije, pozivamo prebivalstvo, naj našim dirkačem priredi čim bolj svečan sprejem ob povratku v Ljubljano.

Dirkači se vrnejo jutri ob 9.30

Beograd, 7. septembra

Zmagoviti slovenski dirkači se odpeljejo drevi ob 23.10 z beograjskim brzim vlakom v Ljubljano, kamor bodo prispeli jutri v nedeljo ob 9.30. Pripeljali se bo vseh 12 dirkačev. Na kolodvoru bodo zmagovalce sprejeli z godbo in jim priredili prisrčen sprejem. Občinstvo, ki bo gotovo znalo ceniti njihov pomemben športni uspeh, naj se udeleži sprejema in sprejema po mestu v čim večjem številu!

Strelske in kolesarske bojne tekme

gorenjske sokolske župe v Lescan in v Škofji Loki

Kranj, 7. septembra. V nedeljo 15. septembra bodo II. župne strelske in kolesarske bojne tekme, in sicer za vse edince radovijske, blejske in jeseniške skupine v Lescan (na strelišču strelske družine Bled), za vse edince kranjske in škofješke skupine pa v Škofji Loki. Spored kolesarskih bojnih tekem je naslednji:

Člani in moški naraščaj od 16. do 18. leta tekmujejo v trojcah (patrole) na progi 10 km s streljanjem z vojaško puško na 150 m v tarčo z 10 krogi leže brez naslona. Streljajo vsi trije tekmovalci sočasno in ima vsak samo en strel. V oceno se štejejo skupno vsi trije streli.

Članice, ženski naraščaj in moški naraščaj od 16. leta tekmujejo kot posameznice oziroma posamezniki na progi 5 km s streljanjem z zračno puško na daljavo 15 metrov v tarčo z 10 krogi leže brez naslona. Vsak tekmovalca (tekmovalka) ima dva strela. Ocenjuje se hitrost in najboljše pogodke.

Kolesarskih bojnih tekem se mora udeležiti vsa članstvo in ves naraščaj, ki ima kolesa. Kolesa so lahko različnih znamk in različne težje. Trojce moraj stalno voziti skupaj in ne sme biti med prvimi in zadnjimi v patroli več ko 60 m razlike. Če se pokvari med vožnjo tekmovalcu kolo, mora en tekmovalce vzeti kolo, drugi pa vozača svoje trojce. Pri streljanju se smejo zadržati tekmovalci, trojce kakor po edinci, največ dve minuti. Od vse družestve se bo naposled iz doseženih rezultatov izbralo 3 do 6 kolesarjev, ki bodo 5., 6. in 7. oktobra letos zastopali župo pri saveznih tekmah v Beogradu.

Zbor vseh tekmovalcev kolesarjev je za zgornji del župe 15. septembra ob 8. uri zjutraj pred postajo Bled, za spodnji del župe pa ob isti uri na letnem telovadišču škofješkega Sokola.

Strelske tekme se prične ob 13. uri in imajo naslednji sored:

Člani in moški naraščaj od 16. do 18. leta tekmujejo z vojaško puško, in sicer kot trojce in posamezniki na daljavo 150 m leže brez naslona. Vsak strelce odda po en poskusni strel in pet strelcev za oceno v tarčo z 20 krogi v 4 minutah. 20 krogov je 100 dosegljivih točk. V poštveh za nagrado pride ono društvo (trojca), ki bo doseglo s 15 streli najmanj 244 točk od 300 dosegljivih, posameznik pa s 5 streli 84 točk od 100 dosegljivih.

Članice, ženski naraščaj in moški naraščaj od 14. do 16. leta tekmujejo z zračno puško, kot trojce in posamezniki (posameznice), na daljavo 15 m leže brez naslona. Vsakdo odda pet strelcev za oceno v tarčo z 10 krogi v 4 minutah. 10 krogov je 50 dosegljivih točk. V poštveh za nagrado pride tu v poštvo ono društvo (tro-

jica), ki bo doseglo s 15 streli najmanj 108 točk od 150 dosegljivih, posameznik (posameznica) pa s 5 streli 38 točk od 50 dosegljivih. Prvih šest najboljših strelcev bo zastopalo 5., 6. in 7. oktobra župo pri saveznih tekmah za kraljevi pokal v Beogradu.

Zbor vseh tekmovalcev strelcev za gornji del župe je ob 12. uri 30 minut na strelišču strelske družine Bled pod Lescani, za spodnji del župe pa ob isti uri na strelišču sokolskega društva Škofja Loka (na bivši sokolski skakalnici v Vincarjah).

Poimenske prijave za kolesarske in strelske tekme naj vse edince pošljejo najkasneje do ponedeljka 9. septembra župnemu načelniku. Letošnje leto je vse sokolsko delo posvečeno obrambenosti, zato naj se članstvo brez izjeme udeleži teh tekem, ki so del sokolske pripravljenosti.

Mešetarji ribarijo v kalnem

Sv. Ana v Slov. goricah, 6. sept.

Ker je letošnja sadna letina ponekod izredno dobra, ponekod pa tudi skrajno slaba, se je tam bolj razpisalo med domačim prebivalstvom, in to kmetijskim snovi, trgovci z mešanim blagom, gostilničarji in vidnejšimi vaškimi tako imenovanimi magnatni kupčevanje s sadjem. Sem pa so prišli razni ljudje iz drugih oddaljenih krajev in mest, ki jih je privlačila priložnost do zaslužka. Mnogo teh ljudi o pravilni sadni kupčiji in sortiranju niti pojma nima, kaj šele potrebnega strokovnega znanja. Nadalje se ti mešetarji poslužujejo naravnost brezvestne konkurence. Pri nakupu tirajo cene navzgor, da dosežejo v nekaterih primerih celo 3 din za kilogram, in to pod pretvezo, da ljudi privabijo, pri prevzemu in izplačilu pa postopajo drugače. V mnogih primerih plačajo mnogo manj kakor so prej obljubili, izgovarjajoč se na padeč nemške marke, velike režijske stroške itd. Razen tega se poslužujejo spekulativnih dejanj pri tehtanju in je producent pogosto oškodovan in prikrajšan pri izkupičku za svoje blago. Zopet v drugih primerih, kjer gre za konkurenco, so mešetarji uvidevnejši, in to na račun bližnjega tekmečarja. Ta kupčija, ki je največkrat podobna pravečnemu judovskemu barantanju, ni v korist našemu kmetstvom ljudstvu. Potrebno bi bilo, da oblast nekaj ukrene in odstrani nesposobne in za splošno škodljive mešetarje, in to zlasti takšne, ki jim pošteno delo ne prija, ki so se oprijeli lenuharjenja ter bi radi živeli na račun kmetijske ljudstva. Sporedno s odvetvom mešetarjskih pravic takšnim brezvestnežem pa je treba nastaviti za nakupo-

vanje sadja dobre, kvalificirane moči, ki imajo dovolj zmožnosti bodisi kot absolutni kmetijski ali napredni posestniki in kmetijski delavci. To je v našem splošnem gospodarskem interesu.

Zdaj pa se zanimiv prispevek k temu vprašanju.

V nedeljo je dal pri Sv. Antonu v Slov. goricah na trgu pred cerkvijo javno razglasiti sadni nakupovalec Franc Čeh, da kupuje jabolka po 2.80 do 3 din. Ta porast cene je bil navidezno rekorden in so se pričeli ostali nakupovalci bolj kakor pridelovalci sami zanimati za to ugodnost, da bi lah. nakupljeno sadje draže vnovčili, kakor bi prodali svojim izvoznikom. Skupina nakupovalcev je odšla k Čehu in mu ponujala vagonске množine sadja za razglašeno ceno. Ker pa Čeh na takšne kupčije ni pristal, so nakupovalci navali nanj in ga s pestmi občutno obdelali. Med tepežem je Čeh obljubil, da bo plačal liter vina, kar je pri razjarjenih zalego. Čeh je dobil le lažje poškodbe. To je eden izmed primerov strastne konkurence med sadnimi mešetarji, ki samo cene navijajo, medtem ko pa plačajo takšni navadno najslabše.

Težave pekovskega stanu

Kaj naj bi upoštevale oblasti, ko bodo izdajale pojasnila k uredbi o enotni moki in kruhu

Maribor, 3. septembra

Pekovski mojstri so imeli pred več leti še nekako boljše čase. Z otvarjanjem prekomernega števila novih obratov pa se je njihov položaj čedalje bolj slabšal in se morajo danes tudi pekovski mojstri boriti za svojo eksistenco. Veliko število pekovskih obratov je rodilo brezmišleno konkurenco in te pojave, ki gotovo niso v čast pekovskemu stanu. Pekji niso bili več obrtniki, ki bi prejemale za svoje izdelke pošteno plačilo, marveč so svoj kruh in pecivo ponujali in lovili odjemalce na hačine, ki so bilo rečeno obsojanja vredni. Izpodbijali so drug drugemu ceno, dajali preprodajalcem neverjetne popuste, kakor da jih pomožno osebe nič ne stane in da dobivajo moko zastoj. K enemu gostilničarju je dostavljalo kruh in pecivo po pet ali še več pekov, srečni so bili, če morejo vsiliti vsaj za pet dinarjev žemelj. Na račun pekov so živeli drugi. Strezili so se peki še le tedaj, ko so zahtevali pomočniki povišanje svojih mezd, ko je začela rasti cena moki in je oblast maksimalna ceno kruha. Tudi niso se še vsi izpametovali in izpovedali kvarnost svojega početja, še vedno so peki, ki ne izpovedijo, da z nesmiselno konkurenco ogrožajo eksistenco sami v svojem tovarstvu.

Nova uredba o enotni moki in kruhu odpira vso vrsto vprašanj v pekovski stroki in sedaj je čas, da poštena pekovska obrt iztrebi vse izrodke prejšnjih časov, ki so toliko škodovali ugledu pekovskega stanu. Ker manjka v pekovskih vrstah potrebne discipline in stanovske zavesti, bo potreba, da pomagajo tudi oblasti k nujni ureditvi pekovskih vprašanj, saj bo pravilna ureditev tudi v korist prebivalstvu, ker mu je kruh najvažnejše in absolutno potrebno hrano.

Prva in najvažnejša zahteva pekovskih mojstrov je, da sami prodajajo svoje izdelke in se izločijo vsi preprodajalci, ker se s tem kruh samo nepotrebno podražuje.

S tem v zvezi se naj prepove vsako dostavljanje kruha gostilnam, trgovinam in branjevcem, predvsem pa raznašanje kruha in peciva privatnim strankam po hišah. Pekji naj samo pomislijo, koliko povišuje to dostavljanje njihove obratne stroške. Za koliko bi se zmanjšali njihovi režijski izdatki, če odpravijo vozove in konje za prevažanje kruha, dvo- in trikolesa ter brezštevne koše, pri tem odpade tudi za razvažanje in dostavljanje kruha potrebno osebje. Vajenci pa tudi kak pekovski mojster sam se bo oddahnil, ko mu ne bo treba vsako jutro s košem do oddaljenih strank in to ob vsakem vremenu. Ali ni to nesmiselno, da dostavlja kruh pekovski mojster v dele mesta, kjer imajo tovaršije svoje prodajalne in obratno. Če morajo gospodinj v prodajalne mase ali druge trgovine in na trg, bodo našle tudi prodajalno kruha.

Začetek dela v pekarnah. To vprašanje je zlasti v zadnjih letih razburjalo pekovske pomočnike, ki so vodili najostrejšo borbo za odpravo nočnega dela v pekovskih obratih, v katerih je glede tega vladal pravi kaos. Res je leta 1936 izšla ministrska uredba o omejitvi nočnega dela pomožnega osebja v pekovskih obratih, s katero se je odredilo pričetek glavne dela ob 3. uri, toda tudi ta ni odpravila nočnega dela. V Sloveniji se je zahtevalo strogo izvajanje te uredbe, dočim se po drugih krajih države na to ni oziralo in zopet v Sloveniji samo v večjih mestih, dočim so podeželski peki uživali svobodo nočnega dela. V mestih, kjer se je navzile uredbi pričlenjalo z glavnim delom ob 1. uri, so se nalagale pekovskim mojstrom občutne globe radi kršenja te uredbe.

V boju za odpravo nočnega dela so si pomočniki pridobili vsaj kolektivne pogodbe, s katerimi so si izboljšali svoj gnetni položaj in uredili delovne pogoje. Uredba o enotnem kruhu reši namah vprašanje nočnega dela, ker ga kategorično odpravlja

peljali v bolnico 32-letno posestnikovo ženo Marijo Šipek, ki jo je brcnil konj v glavo in jo težje poškodoval. Konj je brcnil v glavo tudi 63-letnega posestnika Franca Bukovca iz Seničnega pri Krizah ter mu skoraj prebil lobanjo. Posestnikova hči Helena Čej iz St. Vida pri Cerkljici se je vozila s kolesom, pri tem pa padla in si zlomila levo roko. Delavčev sinček Jože Žužek iz Malega Ločnika je doma padel iz vozička in si zlomil levo roko.

Aretiran žepar

Ljubljana, 7. septembra

Med splošni vrvež so se včeraj v mestu na različnih krajih pomešali žeparji. Več žepnih tatvin je bilo v tramvajskih vozovih, nekaj na kolodvoru, največ pa v splošni gneči, ki je bila zlasti popoldne na veselemu. Tatovi so ljudji olajšali za denarce, ukradli pa so tudi nekaj ur.

Na veselemu se je spretumeto detektivu posrečilo zgrabiti vsaj enega izmed številnih žeparjev. Na veseličnem prostoru je opazil žepnega žeparja Josipa Križca, starega 32 let, doma iz Krapine. Križca se je spretno smukal med množico in kmalu je detektiv opazil, kako posega v žep nekemu gospodu. Iz žepa se je hitro prikazala precej rejena denarnica, ki je še hitreje izginila v žeparjev žep. Detektiv je počakal na ugoden trenutek in zgrabil žeparja, ko se je prerinil do njega. Tat pa se je brž zavedel nevarnosti in detektivu najprvo pobeval, a ga je ta kmalu spet zgrabil in ga tudi ukrotil. S pomočjo stražnika ga je odvedel na policijo, kjer so našli pri njem prazno listino, v hlačah pa je imel skritih na raznih mestih nekaj čez 1000 din, v bankovcih pa 100 din.

Križco so zaprli in ga zasljušujejo. Aretiranec je že znan žepar, ki se je večkrat prikazal v Ljubljani. Tu je bil že dvakrat obsojen zaradi tatvin, v splošnem pa ima že nad 10 kazni.

Iz Brežic

Smrt uglednega vrtnarja. V četrtek zgodaj zjutraj je preminul v tukajšnji javni bolnici stari Brežičan g. Brložnik Josip, umetni vrtnar. Po dvodnevni mučni bolezni je moral kloniti pred kruto usodo, star komaj 48 let. Zapuščena nepreskrbljeno hčerko in ženo ter mnogo prijateljev in znancev, tako v Brežicah, kot daleč naokoli. Kot umetnega vrtnarja, izvrstnega delavca ga poznamo že dolgo vrsto let. K večnemu počitku ga spremimo v soboto, 7. t. m. Naj mu bo lahka domača gruda. Iskreno sožalje ženi in hčerki ter sorodnikom!

Iz Domžal

Redkokdaj se nudi gledalcem videti v svoji sredi prave gledališke igrance. V soboto pa nam bodo člani Nar. gledališča v Ljubljani uprizorili na odr. Sok. društva Makso Šnuderlove »Lopovščine«, igre, ki so doslej žele povsod velike uspehe. Ni čuda, saj obravnavajo povsem aktualna vprašanja, ki morajo zanimati vsakogar, komur je le malo mar način izživljanja naše družbe. Pa ne le vsebinsko, tudi v igralsko umetniškem oziru so »Lopovščine«

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri
ROBERT TAYLOR in O'SULLIVAN v lepem borbenem filmu
KINO SLOGA,
tel. 27-30
JUTRI premiera muzikalnega filma: ZAPELJIVI PEVEC

Sedaj je tudi prilika, da se v pekovskih obratih uvede popoln nedeljski počitek in bodo tudi prodajalne kruha ob nedeljah in praznikih zaprte. V pekovskih prodajalnah ni bilo doslej opoldanskega odmora, prodajalo se je nepretrgoma od 6. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Prodajalne kruha naj bodo odprte od 6. do 13. in od 15. do 19. ure.

Vse to naj bi upoštevala oblastva, ko bodo izdajala pojasnila k uredbi o enotni moki in kruhu in določala ceno. Zlasti zadnje vprašanje je jako važno. Pomisliti je treba, da pekovskim mojstrom odpada zaslužek pri drobnem pecivu, ki so ga doslej imeli in je bil ta edina aktivna postavka v marsikaterem pekovskem obratu in da se vsled naraščajoče draginje morajo zlasti prejemniki pomožnega osebja. Pekovskih obratov ni podcenjevali v prehranvalnem sistemu države in se mora nuditi pekomo pošteno eksistenco, na drugi strani pa nuditi prebivalstvu kolikor mogoče cenen kruh. Oboje se da doseči, če se uvede v pekovski obrate tako potreben red in odstrani vse, kar podražuje njihovo režijo.

Železnica

KOLEDAR

DANES: Sobota, 7. septembra: Regina
JUTRI: Nedelja, 8. septembra: Mali Sma-

ren
DANASNJE PRIREDITVE
KINO MATICA: Peter Veliki
KINO SLOGA: Prepevedana ljubezen
KINO UNION: Torpedo 48
KINO SISKLA: Rosalie
KINO MOSTE: Orlakove roke in Poštarskeva hči

PRIREDITVE V NEDELJO
KINO SLOGA: Zapeljivi pevec
OSTALI KINEMATOGRAFI ISTI SPORRED
SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-MOSTE telovadni nastop ob 15. na letnem telovadišču

DEŽURNE LEKARNE
DANES IN JUTRI: Mr. Sušnik, Marjini trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Rimska cesta 31
MESTNO DEŽURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljal od sobote ob 8. zvečer do ponedeljka do 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Gvido Debelak, Tyrševa cesta 62/I, telefon št. 27-29.

Iz Sevnice

Opozorilo vojnim obveznikom. V zadnjem času se čedeže dogaja, da se vojni obvezniki, ki se presele iz svoje domovne občine v druge, ne prijavljajo pri občinah bivališča. Vse obveznike opozarjamo, da morajo vsako spremembo svojega bivališča, osobito sedaj v teh resnih časih, prijaviti pristojni občini, t. j. oni, iz katere so se izselili in oni, v katero so se priselili. Vsaki odjavi mora nujno slediti prijava in to v roku 24 ur. Kdor bi se ne držal teh odredb, bo v smislu vojaških predpisov najstrožje kaznovan.

Boj proti šušmerjem. Pri nas in v bližnji okolici se je razpasla navada, da ljudje oddajajo dela, ki spadajo v področje gradbenih obrtnikov, to so: zidarska, kleparska, tesarska in vodnjakarska osebam, ki nimajo obrti, ali pa dela izvršujejo kar sami. Dogaja se, da šušmarji komaj sproti izvrše naročila, mojstri pa brez dela čakajo naročil, dasi plačujejo davke in razne druge dajatve ter imajo vse potrebne izpitne in obrt. Zato opozarjamo na stroga določila zakona o obrtih, ki predvideva, da nihče ne sme opravljati takih del po osebi, ki se ne more izkazati, da ima obrt za določeno stroko, ki jo izvršuje. Pa tudi za sebe sam si teh del ne sme nihče opravljati. Kdor bo zidarska, tesarska, kleparska, vodnjakarska dela zase sam izvrševal, bo kaznovan z globo do 1500 din. oziroma z zaporom do 30 dni. V korist prebivalcev je da gradbena dela opravljajo izkušeni obrtniki, ne pa ljudje, ki nimajo potrebnega znanja in zato dela izvršujejo slabo.

Mladi kralj je odkril veličastni lik svojega velikega očeta

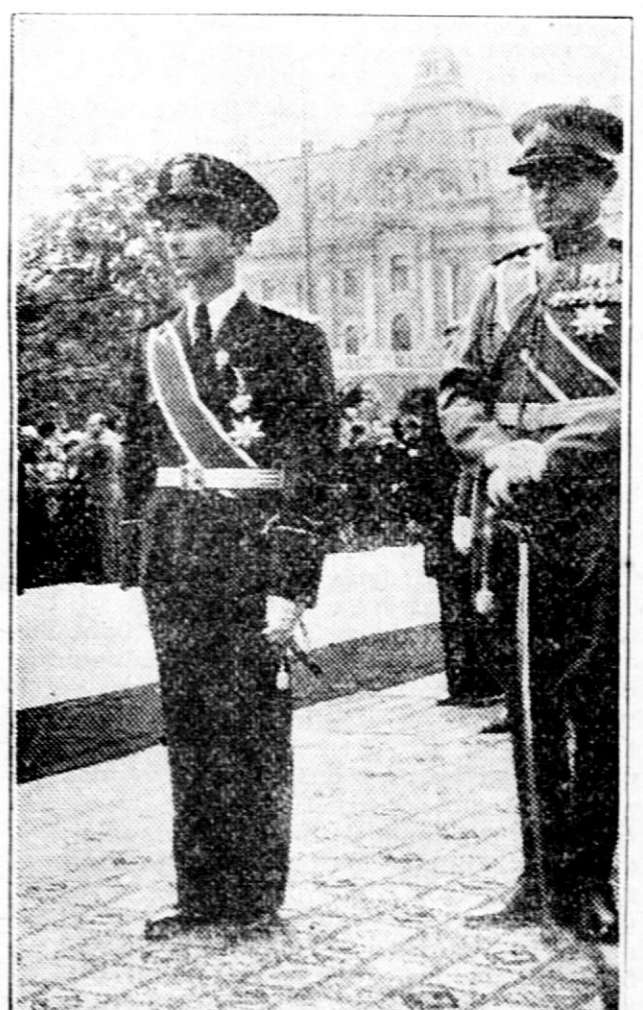
Nepozabne svečanosti ob včerašnjem odkritju spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani. — Ogromne množice so počastile spomin kralja — Mučenika

Nj. Vel. kralj Peter II. v uniformi letalskega podporočnika. — Foto Tičar

Ljubljana, 7. septembra. Ljubljana in z njo vsa Slovenija, kateri so se pridružili s svojimi izbranimi zastopniki bratje Hrvati in Srbi, je včeraj z veliko manifestacijo izkazala čast spominu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, in je obenem moglo in prisrčno proslavila sedemnajsti rojstni dan kralja Petra II.

Ze na večer pred odkritjem spomenika Viteškemu kralju je Ljubljana spremenila svoje lice. Slavnostno in svečano razpoloženje je vladalo po ulicah. Ulice so bile slavnostno razsvetljene, s hiš so papolale zastave, sto in sto oboževalcev Viteškega kralja, ki so prišli že z večernimi vlaki, so z Ljubljancami hodili po ulicah v središču mesta in ogledovali večinoma okusno prirejene izložbe s slikami mladega kralja in njegovega Viteškega očeta. Posebno lepo je imel okrašen Ljubljanski Sokol stranski vhod v Narodni dom. Kakor v pričakovanju nečesa velikega in izrednega je bila Ljubljana na večer pred slavnostjo. Ze dolgo ni bilo v prestolnici Slovenije tako svečanega razpoloženja. Misel, da se je treba oddolžiti spominu Velikega kralja in proslaviti tudi rojstni dan mladega kralja, je razpršila vse skrbi, ki tarejo slehernega izmed nas. Čut najgloblje hvalečnosti do velikega voditelja, ki je padel za svoj narod, in čut spoštovanja, ljubezni in udarnosti do mladega kralja, ki bo čez leto dni prevzel svojo kraljevsko oblast, se je kazal v vseh mogočih svečanostih in manifestacijah, ki jih je včeraj Ljubljana doživela.

Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. Vis. knez namestnik Pavle. — Foto Tičar

O čem pričajo množice, ki so požrtovalno prihiteli iz vseh krajev Slovenije v Ljubljano, navdušeni vzkliki, ki smo jih slišali, goreče in svečane besede s prisegami in obljubami, ki so bile spregovorjene? Pričajo, da se narod zaveda zgodovinskega poslanstva dinastije Karadjordjev v bojih Srbov, Hrvatov in Slovencev za politično in kulturno svobodo. Pričajo o vdanoosti, hvalečnosti in neizmerni ljubezni naroda do Viteškega kralja, ki je dal svoje življenje za domovino, kakor tisoč in tisoč sinov junaškega njegovega naroda. Pričajo, da narod brezmejno ljubi svojega mladega kralja in da je vsak trenutek pripravljen izpolniti svojo dolžnost in žrtvovati vse za kralja, narod in državo.

Množice se zbirajo

Zgodaj zjutraj so godbe z budnicami naznanjale pričetek svečanosti na narodni praznik. Kmalu po 7. uri so se začele zbirati organizacije, društva, zastopstva, deputacije na določenih mestih. Na vseh trgih in križiščih okoli Kongresnega trga so se zbirale množice in čakale povelja, da odkorakajo pred spomenik Viteškega kra-

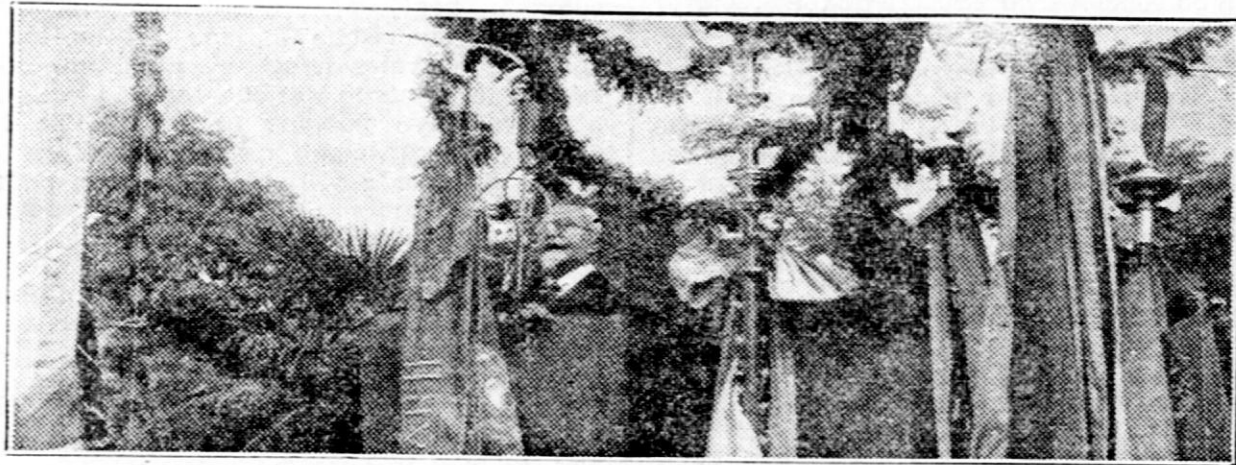
lja. Ob spremstvu godb so množice korakale v Zvezdo in na Kongresni trg ob navdušenem vzklikanju kralju in domovini. Ob 8. uri so bili zaprti vsi dohodi do Zvezde in Kongresnega trga za občinstvo. Organizirani narod in vojska pa sta dotekala v Zvezdo in pred njo iz vseh dohodov. Prikorakali so častni bataljon vojske, strumne čete Sokolov in Sokolice, gasilci, fantovski odseki in dekliški krožki, rezervni oficirji, dobrovoljci, bojovniki, šole, številne organizacije, akademiki, dijaki, zastopniki vsega javnega življenja, deputacije, zastopniki slovenskih občin, pester narodne noše.

Sokolska vojska

Posebno triumfalen je bil pohod Sokolov na Kongresni trg. Sokoli so se zbirali na letnem telovadišču Sokola Ljubljana v Tivoliju. V prazničnem razpoloženju se je sokolska vojska odpravila na določeno mesto. Prihitali so na slavnost Sokoli in njih zastopniki iz vseh krajev Slovenije, da počaste spomin svojega najvišjega zaščitnika, blagopokojnega Viteškega kralja, in da izkažejo čast svojemu kralju.

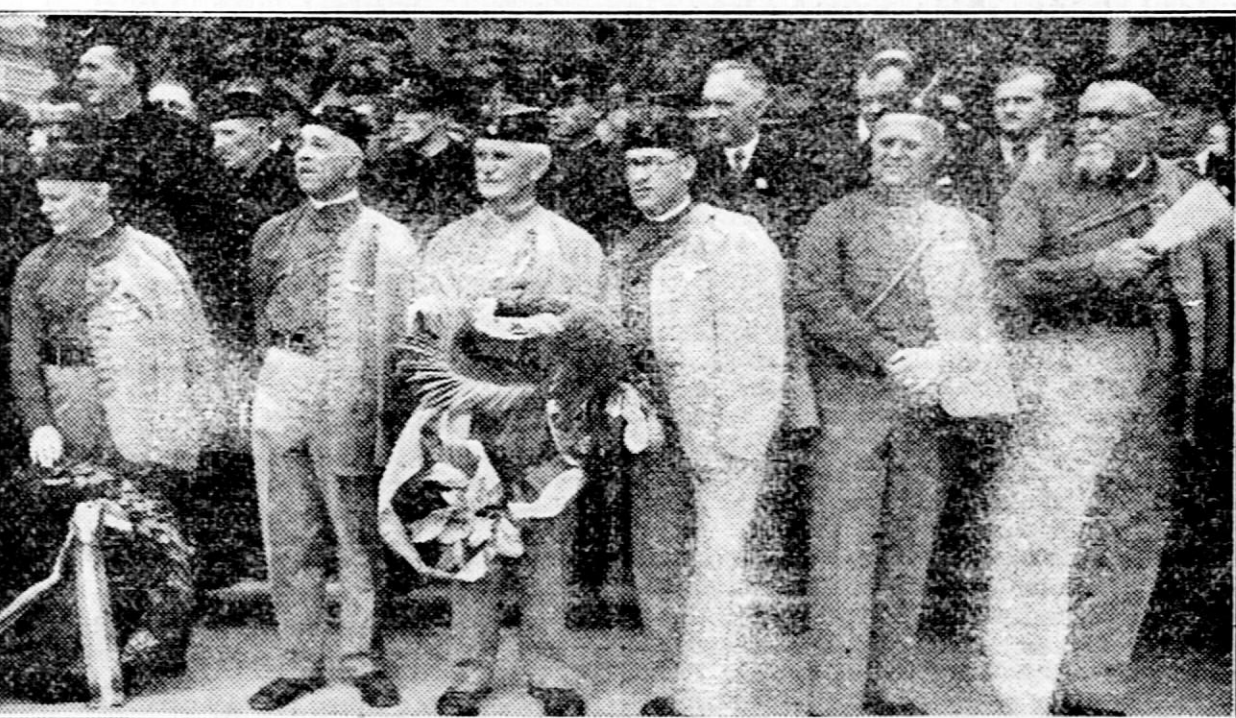
Na telovadišču je sokolska vojska izkazala čast kralju in državi zastavi, nato pa je župni načelnik Stane Pirc prečital bratom in sestram poslanico Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije ob 17. rojstnem dnevu kralja Petra II. Sokolske čete so s trikratnim »Zdravo« odobrile vzpodbudne besede svojih voditeljev in pozdravile svojega visokega starešine.

Po 9. uri je sokolska vojska odkorakala na Kongresni trg. Župni načelnik Stane Pirc je vodil sokolski pohod. Za njim sokolski borec z državno zastavo, ob kateri

Predsednik odbora za postavitev spomenika dr. Josip Pipenbacher govori slavnostni govor. — Foto Lojze Šmuc

je korakala častna straža. Za simbolom naše svobode in neodvisnosti so se razvrstili zastavonoše s kraljevo, sokolsko zastavo in s kraljičino zastavo. Za častno četo so korakale junaške sokolske čete. Množice so jih pozdravljale po ulicah in jim navdušeno vzklikale na Kongresnem trgu. Za so-

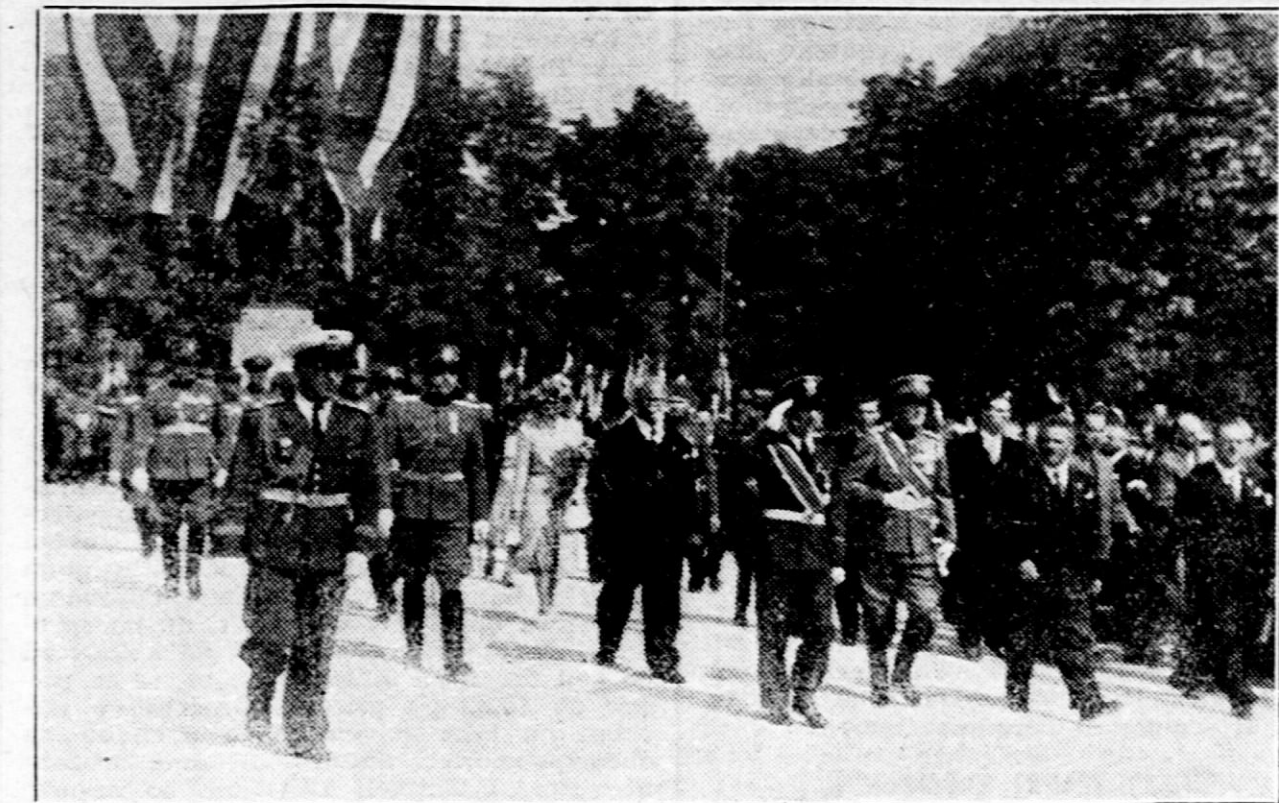

Naši sokolski prvaki z venc. — Zastopniki sokolskih žup Celje in Novo mesto. Foto Joško Šmuc

kolskimi voditelji so sokolski borci nosili prapore, med njimi dragocena darila kraljevske dinastije. S ponosom so bratje in sestre nosili svoje svetinje. Ponosno je korakal sokolski naraščaj za svojimi prapori. Sokolski vojski se je pridružil tudi četa ruskih Sokolov in Sokolice. Nosili so venec, katerega so položili pred spomenik Viteškega kralja, velikega prijatelja mogočnega ruskega naroda. Močni so bili odredi Sokolov in Sokolice v civilni obleki. Častna četa Sokolov je pričakala in pozdravila svojega kralja pred spomenikom sv. Trojice na Kongresnem trgu, ostala sokolska vojska se je razporedila v Vegovi ulici in pred univerzo.

V pričakovanju kralja

Ko se je v Ljubljani razvedelo, da se bo svečanega odkritja spomenika Viteškemu kralju udeležil tudi mladi kralj Peter II., je množica imela samo še željo, da bi videla svojega ljubljanskega kralja.

Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. Vis. knez namestnik Pavle prihajata na čelu visokih dostojanstvenikov pred spomenik. — Foto Lojze Šmuc

Po stražah orožnikov in vojaštva, ki je stalo vzdolž Celovške in Bleiweisove ceste, je bilo očito, da se bo kralj pripeljal od te smeri. Staro in mlado se je trlo na hodnikih in pričakovalo svojega kralja. Vsakdo je hotel, da bi se mu na narodni praznik izpolnila želja, da bi videl mladega kralja. Z viharim navdušenjem je množica pozdravljala visoke goste že med vožnjo do pravoslavne cerkve. Pred cerkvijo je zado-

ljal po Bleiweisovi in Erjavčevi cesti na Kongresni trg.

Kralj odkrije spomenik

Nekaj minut pred 11. uro so iz svojih avtomobilov izstopili na Kongresnem trgu kraljevski gostje. Kralj Peter II. je obšel častno četo, na Gradu so grmeli topovi. Kralja in kneza namestnika ter knežinjo Olgo s kneževicema je pozdravil ban dr.

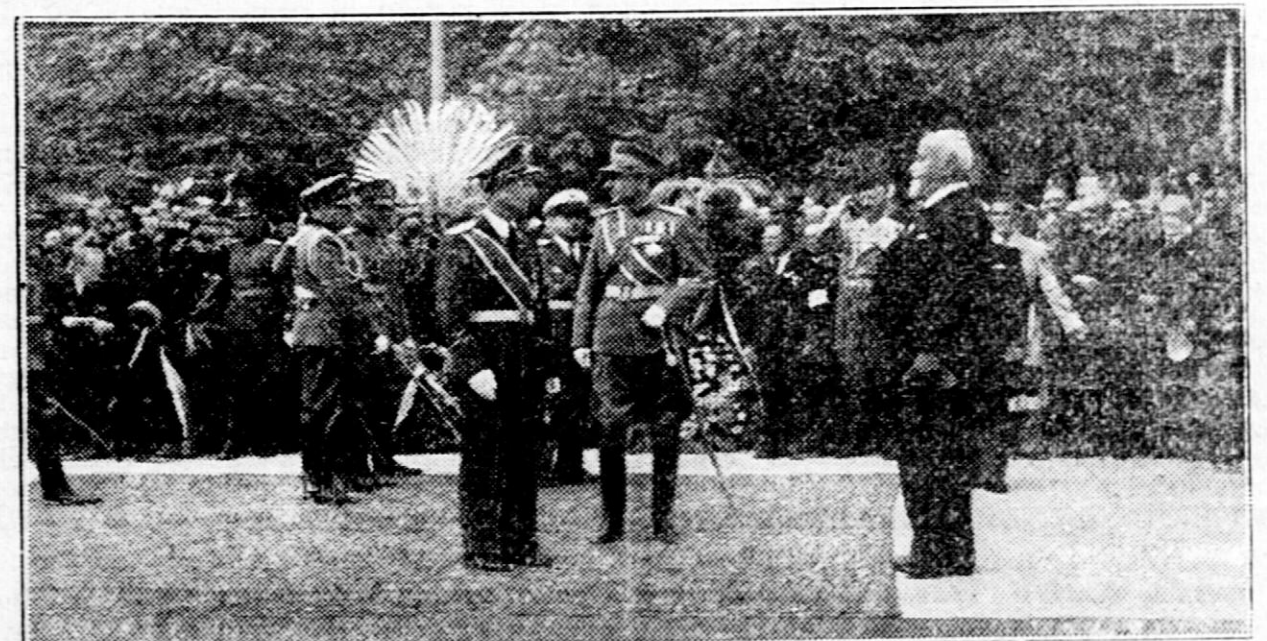

Najsvečanější trenutek, ko je mladi kralj potegnil za vrvice in odkril spomenik svojemu velikemu očetu. — Foto Lojze Šmuc

Natlačen, nato pa predsednik pripravljalega odbora za postavitev spomenika Viteškemu kralju prof. dr. Pipenbacher. Z lahkim, prožnim korakom je mladi kralj stopal po preprogi do mesta pred spomenikom, ki je bil zakrit s trobojnico. Pred spomenikom so se visoki gostje

nik našega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Prosim Vaše Veličanstvo, da odkrije spomenik.

Kralj Peter II. je očitno ganjen stopil naprej in potegnil za vrvice. Razmaknile so se trobojnice na spomeniku, pred tisočgla-

Predsednik odbora za postavitev spomenika dr. Josip Pipenbacher se pokloni kraljevskima dostojanstvenikoma pred odhodom na govorniški oder. — Foto Lojze Šmuc

ustavili pred odličniki. Množica je navdušeno vzklikala kralju. Generalni tajnik odbora Joško Pogačnik in blaginjak inž. Lado Bevc sta kraljevskim predstavnikom izročila spominske slavnostne znake in spomenico. Z letališča je priletela visoko v zraku skupina bombnikov, ki se je nato vračala med svečanostjo vsakokrat letčica niže nad slavnostnim prostorom. Pevski zbor je zapel mogočno Venturinijevo kompozicijo »Matjaž«. Tisočglava množica je prisluhnila ter nato s klici »Slava« počasti-

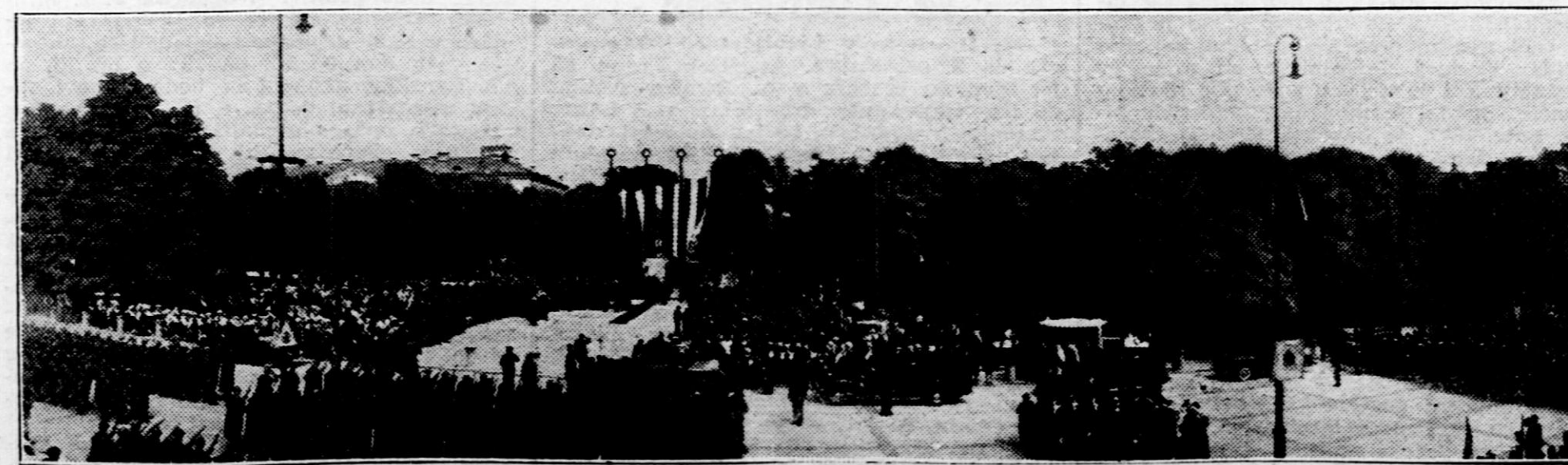
vo množico je v vsej svoji veličini zablestel v bronu in granitu lik Viteškega kralja. Z gradu so se oglasili topovi, častna četa vojske na Kongresnem trgu je oddala tri salve. Nepozaben je ostal ta svečan trenutek v spominu vseh, ki jim je bilo usojeno, da so bili navzoči.

S pobožnostjo in vdanostjo je množica opazovala, kako mladi kralj polaga krasen venec na spomenik svojega velikega očeta. Venec je položil tudi knez namestnik. Oficirji so položili krasen venec v imenu ministra za vojsko in mornarico.

Predsednik dr. Pipenbacher je nato izročil spomenik v varstvo mestne občine. Župan dr. Adlešič je prevzel spomenik z govorom, v katerem je poudaril, da bo spomenik priča poznim rodovom o naši ljubljani in hvalečnosti Velikemu kralju. Kot simbol hvalečnosti ljubljanskega mesta je župan položil venec mestne občine na spomenik.

Pevski zbori so zopet zapeli. Ob vzklikanju navdušene množice je mladi kralj s spremstvom zapustil prostor pred spomenikom ter se napotil na Kongresni trg, kjer se je prisrčno poslovil od vseh odličnikov ter se nato odpeljal na Bled. Prijazno je mladi kralj odzdravljaj navdušenim čestilcem, lahko se je prepričal, da ga narod ljubi, kakor je ljubil njegovega velikega očeta.

Nadaljevanje na 4. strani

Pogled na slavnostni prostor pred pričetkom velikih svečanosti. Na sliki se vidi, kako lepo je bila množica častilcev blagopokojnega kralja razvrščena. Zlasti lepo nam kaže slika častni bataljon naše vojske. — Foto Tičar

Med tem so stopale deputacija za deputacijo pred spomenik. Več sto vencev je bilo položenih, spomenik je bil pokrit do vrha podstavka z venci, rožami in šopki. Še dolgo po zaključeni svečanosti so bile množice z vseh strani v središče Zvezde. S solzami v očeh so stali mnogi pred likom viteškega kralja. Ljubljana in z njo vsa Slovenija je dokazala, da ljubi brezmejno svojega mladega kralja in da bo ostala zvesta veliki misli zedinjenja, ki jo je oznanjal njegov oče, Viteški kralj Aleksander I.

Grmada vencev

Pod spomenik je prvi položil prekrasen venec sam kralj Peter II., nato pa je stopil pred spomenik knez namestnik Pavle in položil krasen venec. Generali so položili venec ministrstva vojske, nato pa je prišel pred spomenik venec ban dravske banovine. Sledila je položitev vencev, ki ga je pripravil Odbor za postavitev spomenika, nakar so jele prihajati z venci neštete delegacije društev in organizacij.

Vedno večja je postajala grmada prekrasnih živobarvnih vencev okrog spomenika, čigar podstavek se je skoro skril v morju cvetja. Zelo lepi so bili venci mestnih občin Ljubljane, Maribora in Beograda. Vence so položili še: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije, Zdravniška zbornica za Slovenijo, dr. Pirkmajer za Jadransko stražo, Dravski banovinski odbor Rdečega križa, Zveza industrijcev za Slovenijo, Delavska zbornica, Pododbor društva knjižarje Zorke v Ljubljani, Kolo jugoslovenskih sester, Društvo Soča, Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino, Kolo jugoslovenskih sester sekcija Kranj, Starešinska organizacija Preporoda, Hubadova župa JPS Ljubljana, Združenje gledaliških igralcev, Westfalski Slovenci, Strelsko okrožje Ljubljana, Narodna galerija v Ljubljani, Slovensko planinsko društvo v Ljubljani, Družba sv. Cirila in Metoda, Klub koroških Slovencev, Advokatska zbornica v Ljubljani, Jugoslovenska ženska zveza za dravsko banovino, Legija koroških in Maistrovih borcev, Gasilska zajednica dravske banovine, Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, Društvo inženjerjev v Ljubljani, Zveza kulturnih društev v Ljubljani, Jugoslovenski nacionalistični akademski klub Viteškega kralja Aleksandra I. Zedintelja »Edinstvo« v Ljubljani, Zveza naprednih akademskih starešin, dalje akademsko društvo Jadrani in Jugoslovensko nacionalno akad. društvo »Jugoslavija«, Zveza združenih delavcev, Zbornica za TOI, Kolo žen zadrugar, Zveza gostilniških zadrug v Ljubljani, Združenje gostinskih podjetij v Ljubljani, Trgovsko društvo Merkur, Narodna čitalnica v Kranju, Društvo knjižarje Zorke v Beogradu, Četniki dravske banovine, Uduženje rez. podoficirjev v Ljubljani in Mariboru, Dentistična zbornica v Ljubljani, Uduženje vojnih invalidov v Ljubljani, Sokolska župa Zagreb, Rudarji iz Trbovelj, Uduženje rezervnih oficirjev iz Ljubljane in Zagreba, JB liga v Ljubljani, Češka obec v Ljubljani, Zveza kmet-skih fantov in deklet, Narodna strokovna zveza v Ljubljani, Savez ruskega Sokola, Pokrajinska zveza ruskega sokolstva v Jugoslaviji in Ruski Sokol v Ljubljani, Društvo slušateljev jurid. fakultete v Ljubljani.

ni, Narodno obrambno društvo Slovenska straža, Srbska pravoslavna občina Ljubljana, Sokolska župa Maribor, Sokolska župa Novo mesto, Sokolska župa Ljubljana, Sokolska župa Kranj, Sokolska župa Celje, Pokojniški zavod privatnih nameščencev, Združenje učiteljev meščanskih šol, Zveza slovenskih poštinskih nameščencev, Zveza obrtnih društev za dravsko banovino, Obrtniško društvo v Ljubljani, Ruska Matica v Ljubljani, Jugoslovansko profesorsko društvo v Ljubljani, Uduženje UJNZB v Ljubljani, Klub jugoslovenskih akademikov iz Trsta, Gorice in Istre, Sadržarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani, Društvo »Jadrani-Nanos« iz Maribora, Ruski odbor — Ljubljana, Emigrantsko društvo Tabor — Ljubljana, Primorsko društvo Sloga — Kranj, Uduženje bivših mornarjev Ljubljana, Zveza bojevnikov, Prosvetna zveza, Združenje trgovcev — Ljubljana, V imenu predsednika mestne občine in mestnega sveta je položil lep venec m. s. Konstantin Savatičević iz Beograda, dr. Kuhar za Notarsko zbornico v Ljubljani, Združenje železniških uradnikov, dr. Lipold iz Maribora kot predsednik odbora za počastitev spomina blagopokojnega Viteškega kralja, ŽSK Moto Hermes, Slovenska zimskosportna zveza Jesenice, SK Mars, Pevsko društvo Logatec, Zveza slovenskih zadrug, Slovensko obrtniško društvo iz Maribora, Osrednje društvo jugoslovenskih obrtnikov v Ljubljani, Prosvetna zveza, Zveza slovenskih lovskih društev, Klub Primork v Ljubljani, Društvo TKD Atena in še mnoga druga društva ter posamezniki. Ganljiv je bil po odkritju pogled na podstavek spomenika, kamor so naši kmečki možje, žene, dekleta in fantje polagali skromne šopke.

Ogromen promet

Glede na ogromen promet je bilo večer ves dan in pa ponoči od četrta na petek ter od petka na soboto železniško prometno osebje silno vpreženo. Na glavni kolodvor v Ljubljano je prišlo večer devet izrednih vlakov, in sicer iz Maribora, z Gorenjskega in Dolenjskega, ki so pripeljali v mesto 18.865 ljudi. Z rednimi vlaki je prišlo prav tako nad 10.000 ljudi, ogromne množice, tako z Gorenjske kakor tudi z Dolenjskega ter od drugih strani pa so pripeljali v mesto avtobusi in vozovi, da kolesarjev sploh ne štejemo. Pritisnila je tudi bližnja okolica, tako da je večer Ljubljana sprejela nad 60.000 zunanjih gostov, ki so prisostvovali nepozabnim svečanostim. Zvečer, deloma že popoldne je bilo odpremljenih iz Ljubljane razen rednih še osem izrednih vlakov.

Tudi pošta ...

Razen železnice je bilo zelo zaposleno tudi pošto prometno osebje. Pobiranje pisem se je vršilo večer normalno in so pobirali pisem zlasti v središču mesta posredovali polne nabiralnice. Pisma, razglednice itd., so bile odposlane v najrazličnejše kraje ože in širše domovine, veliko pa tudi v inozemstvo. Zlasti mnogo je imela opraviti glavna pošta s številnimi filatelisti, ki so na vsak način hoteli opremiti odposlana pisma odnosno znamke s slavnostnim žigom. V splošnem je bilo odpremljenih večer iz Ljubljane za dobrih 30 odstotkov pošiljk več kot ob navadni nedelje.

DNEVNE VESTI

— Visoko odlikovanje v diplomaciji in konzularnem zboru. Z redom sv. Save I. stopnje so odlikovani pomočnik zunanjega ministra Ilija Jukić, naš poslanik v Moskvi dr. Milan Gavrilović, naš poslanik v Sofiji Vladimir Milanović in poslanik v Bukarešti Aleksander Avakumović. Z redom jugoslovenske krone II. stopnje načelnik pravnega oddelka zunanjega ministrstva dr. Slavko Stojković, načelnik zgodovinskega oddelka zunanjega ministrstva dr. Vojislav Jovanović in generalni konzul v Barseloni Ivan Gerasimović. Z redom Jugoslovenske krone III. stopnje svetnik zunanjega ministrstva dr. Stojan Gavrilović. Z redom sv. Save III. stopnje generalni konzul Nikola Vuković v Bariju, Branišlav Dimitrijević v Düsseldorfu, Aleksander Protić v Zadrju, in Radomir Marinković v Korfu. Dalje svetniki zunanjega ministrstva Nikola Šulica, Velibor Pešić in Jovan Ristić. Z redom sv. Save IV. stopnje tajniki zunanjega ministrstva dr. Dragiša Glišović, Dimitrije Tošković, dr. Dragotin Nikola in Spasije Jeftemović. Z redom sv. Save V. stopnje pa pisarji poslanstva Dragomir Bogić v Stockholmu, Ciril Škerjanec v Bernu in dr. Vukadin Miletic v Moskvi ter pisar zunanjega ministrstva Savo Mihajlović in pisar generalnega konzulata v Trstu Svetislav Milosavljević.

Christofov učni zavod, Ljubljana

DOMOBRAVSKA C. 15.
(telefon 43-82)

ENOLETNI trgovski tečaj

Vpisovanje se vrši vsak dan dopoldne in popoldne med običajnimi uradnimi urami (tudi v nedeljo).

Podrobne informacije daje ravnateljstvo osebno ali pisмено. — Na razpolago novi ilustrirani prospekti.

Največje in najmoderneje trgovsko učilišče te vrste.

— Novi armijski, divizijski in brigadni generali. Za kraljev rojstni dan je izšel velik ukaz o napredovanju aktivnih in rezervnih oficirjev. Za armijske generale je napredoval divizijski general Ilija Brašić, za divizijske generale brigadni generali: pehotni Milutin Milenković in Čedomir Stančević, artiljerijski: Zivorad Božić in konjeniški Dušan Isaković, za brigadne generale polkovniki: generalštabna Vesilije Petković in Velimir Ramotović,

pehotni: Miloš Ožegović, Dragotin Kuzmaić, Petar Lazić, Mihajlo Lukić, Radovan Popović, Miroslav Trifunović in Svetomir Popović, artiljerijski: Bogumil Armić, Aleksander Mihajlović in Dragan Klaić, inženjerski: Miroslav Opačić in Stevan Živanović, zrakoplovni: Gjorgije Jovanović, inženjerski Lavoslav Milić in Života Jovanović; v čin kontre admiral kapetan vojnega broda Emil Domajlo. V čin polkovnika so napredovali podpolkovniki generalštabni: Ivan Zupanić in Dragotin Štenec, inženjerski: Dragan Kober, intendantski: Hinko Zabkar in Ivan Janc, sodni: Vladimir Doležal in Otokar Žilindra. V čin kaptana vojnega broda: Anton Debevo in Boris Pirce. V čin podpolkovnika majorji: pehotni: Božidar Kosar, Ivo Šnur in Danilo Trampuž, konjeniški: Ljudevit Lešner, inženjerski: Drago Globočnik, intendantski: Edvard Tiler in strokovni: Milan Šterkanec. V čin majorja kapitani I. klase pehotni: Ciril Podgorini Josip Rjavac, Jakob Blažon, Ivan Rabadan in Rudolf Primorac; artiljerijski Ivan Hitrec, Ivan Brajdić, Ivan Strecker, Ivan Ravnik, Pavle Jezernik, konjeniški Zdenko Strelec in Josip Golob inženjerski Dragomir Skarlovnik Milan Kosec, Ivan Normali, Vladimir Valenta in Milan Polder; zrakoplovni Ivan Makledio in Drago Brezovec, artiljerijski tehnični: Emil Adamić, apotekarski Milan Krnić, veterinarski Franjo Zorec.

— Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15. (telefon 43-82). Ravnateljstvo razglašja: Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši vsak dan dopoldne in popoldne (tudi v nedeljo). Podrobne informacije in nove prospekte daje vodstvo osebno in pisмено. Šolnina je zmerna, manj premožni imajo popust! Največji trgovski učni zavod te vrste! Lastno moderno šolsko poslopje.

— Zadnja pot kapetana Ericgoja. V Beogradu je bil v sredo pogreb znanega junaka našega neba letalskega kapetana Antona Ericgoja. Na zadnji poti ga je spremljal tudi komandant Beograda general Kostić, dalje komandant zrakoplovstva general Mirković z najvišjimi oficirji svojega štaba, zastopniki vojske in mornarice ter civilnega letalstva. Za njegovo krsto je stopal tudi njegov brat zrakoplovni kapetan Božidar Ericgoj. Pokojni je bil rojen v Dalmaciji. Bil je splošno znan pod imenom »Tonček«. Spadal je med naše najboljšje pilote. Leta 1937. je kapetan Ericgoj zastopal naše letalstvo pred grofom Ciano, enim najboljših italijanskih letalcev. Grof Ciano ni ostal samo pri čestitkah, temveč je ukenil vse potrebno, da je dobil kapetan Ericgoj za svoj drzni polet italijansko krono. Leta 1938. je znova zastopal na mednarodnem mitingu naše letalstvo. In ponovno se je igral v zračnih vrbah s smrtno. Zopet je pokazal kaj zmore pogum in spretnost. Zadnje čase je bil komandir eskadrije.

— Planinske postojanke Osrednjega društva S. P. D. bodo v letošnji poletni sezoni zaprte v sledečem vrstnem redu. Do 15. septembra bošča oskrbovani Orožnova koča pod Črno prstjo in Vodnikova koča na Vellem polju, do 22. septembra bošča oskrbovane Triglavski dom na Kredarici, Stani-

čeva koča in Češka koča pod Grintavcem, do 29. septembra bodo oskrbovane Aleksandrov dom pod Triglavom, koča pri Triglavskih jezerih, Erjavčeva koča na Vrščici, Čojzova koča na Kokrkškem sedlu in koča v Jermanovih vratih. Do 6. oktobra bo oskrbovan Aljažev dom v Vratih. Do navedenih terminov morajo oskrbniki oskrbovati svoje planinske postojanke. Ako pa bi bilo po tem času še lepo vreme in bi skupine hotele še v tem času posetiti eno izmed teh postojank se je treba predhodno prijaviti vsaj do četrta in je treba položiti varščino. Stalno so oskrbovane Zlatorog ob Boh. jezeru, Dom SPD na Komni, Dom na Kravcu, Dom v Kamniški Bistrici in koča na Veliki Planini. Planinci, izabite lepo jesensko vreme ter posetite naše planine.

Vse naše naročnike ponovno opozarjamo, da smo bili zaradi splošne podražitve tiskarskih potrebščin prisiljeni zvišati naročnino na naš list, in sicer

na 14 din mesečno

Naročnike prosimo, da to pri nakazilu naročnine upoštevajo, ker zvišanje naročnine velja že od 1. septembra 1940

— Občni zbor Zveze združenj gostilničarskih obrti. V četrtek 12. t. m. bo v dvorani Sokolskega doma v Laškem občni zbor Zveze združenj gostilničarskih obrti dravske banovine v Ljubljani. Zborovanje se prične ob 9. v sredo 11. t. m. bo sprejem delegatov in odbornikov na kolodvoru po seji zveznega širšega odbora, ki se prične ob 16.30 pa priredi Zdrženje v Laškem na čast delegatom in udeležencem občnega zbora v Sokolskem domu družabni večer. V četrtek 12. t. m. bo najprej budnica, potem sprejem gostov na kolodvoru, občni zbor, ogled pivovarne, promena koncert, ogled in kopanje v Kopalnici Radio terma ter izlet z vlakom v Rimske toplice in avtobusni izleti v Doberno in Rogaško Slatino.

Jutri

na telovadni nastop Sokola Vrhnika

Po nastopu bo preskrbljeno za veselo zabavo ob sodelovanju vojaške godbe iz škoije Loke

— Hrvatski kipar Hinko Juhn umrl. V četrtek zvečer je umrl v Zagrebu znani hrvatski kipar prof. Hinko Juhn. Rojen je bil leta 1891 v Podgoracju pri Našicah. Po končanih študijah na umetniški akademiji v Zagrebu je študiral eno leto v Firenci. Zapustil je več lepih umetnin. Pokopali so ga danes dopoldne.

— Belokranjski narodni praznik, ki se prične danes zvečer s kresovanjem in bo njegov višek jutri popoldne v Metliki z nastopom domačinov, ki bodo prikazali svoje narodno bogastvo, bo lepo doživljeno za našega človeka. Četrtnska vozna je dovoljena. Prijave in pojasnila pri društvu Bela Krajina (Gradišče 14, tel. 39-31) in pri Putniku.

KONCERT

MALIH HARMONIKARJEV
Podmladka Jadranske straže iz Domžal na vrtu restavracije »Zvezda« se bo vršil jutri v nedeljo ob 14. uri pop. Nastopi okoli 50 malih harmonikarjev z zelo pestrim sporedom

— Rastava učil na velesesljam. Na prostoru E-506 je razstavil g. Anton Novak iz Maribora prav lepe pripravljene metulje, kačjih pastirjev i. dr. po zelo nizki ceni, da je omogočena nabava tudi ljudskim šolam, na kar šolska vodstva posebno opozarjamo.

— 100dinarske bankovce z napisom »Narodna banka Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z datumom izdaje z dne 30. novembra 1920 nekateri odklanjajo, ker se v zadnjem času razširjajo vesti, da so ti bankovci zastareli in vzetji iz prometa. Da se onemogoči izkoriščanje nepoučenega prebivalstva, opozarja Narodna banka vso javnost, da omenjeni bankovci niso vzetji iz prometa in so enako kakor 100dinarski bankovci z napisom »Narodna banka Kraljevine Jugoslavije«, izdani 1. decembra 1929, še vedno zakonito plačilno sredstvo.

— Zadnji pregled motornih vozil v letu 1940 za območje sreskega načelstva Ljubljane bo v petek 13. septembra od 11. do 12. ure pred poslopijem oddelka za kontrolo mer v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 17. Sresko načelstvo poziva vse lastnike motornih vozil, da pripeljejo svoja vozila pravočasno na kraj pregleda.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 72. z dne 7. t. m. objavlja uredbu o kontroli proizvodnje, uvoza in prodaje zaščitnih sredstev proti bojni strupom in posebnih sredstev za preprečevanje in gašenje požara, naredbo o zaznavanju jarmak za uporabo v industrijske in sanitetne namene, pravilnik o izobraževanju otroških vrtnaric, pravila za opravljanje izpita za otroško vrtnarico in razne objave iz »Službenih novin«.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno, sicer nobenih bistvenih sprememb sedanjega vremena. Večkrat je znašala najvišja temperatura v Splitu 30, v Beogradu, Kumboru, Rabu in Dubrovniku 26, v Sarajevu in Visu 25, v Ljubljani 24, v Zagrebu 22, v Mariboru 20. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766.4, temperatura je znašala 14.2.

Iz Ljubljane

—lj Umrl so v Ljubljani od 30. avgusta do 5. septembra. Andolsek Franc, 87 let, dvorski svetnik v p., Demšar Anton, 60 let, višji konz. dr. žel. v p., Lazar Antonija, roj. Leban, 59 let, žena žel. upokojenka, Potokar Alojzij, 76 let, načelnik sekcije brozjava in tel., Žitko Franciška, roj. Susman, 89 let, žena zasebnika, Gruđen Alojzij, 33 let, tovarniški delavec, Gmajna, štepanja vas, Derenda Franc, 50 let, trgovec in gostilničar, Kokalj Matilda, roj. Zazulca, 87 let, vdova učitelja, Fladung Ema roj. Alpi, 79 let, zasebnica, Vrečko Jakob, 70 let, inšpektor pošt. hran, Laznik Marija, roj. Černič, 79 let, branjevka, Levničnik Josipina, roj. Cuderma, 84 let, zasebnica, Slad Barbara, roj. Okorn, 85 let, vdova paznika, Janežič Ana, roj. Devanger, 61 let, žena čevljarja, Kelher Jakob, 87 let, mizar. — V Ljubljani bolnici so umrli: Bohinc Antonija, 4 leta, Javornik pri Jesenicah, Intihar Anton, 22 let, sin posetnika, Bukovca, obč.

1/2 vagona 5.000 kg moke

vagon 10.000 kg premoga

2000 kg krompirja

200 kg riža

sod olja, sod masti

5 klafter drv

zaboj sladkorja

gasilska tombola v Kranju
6. oktobra

več moških in damskih
koles ter več sto visoko
vrednih daril

2 motorni kolesi

Vel. Lašče, Plantan Ivan, 57 let, ključavničarski mojster Vata vas pri Novem mestu, Gril Irena, 9 let, hči žel. uradnika, Strukej Marija, 2 in pol meseca, hči zvan. drž. žel., Borovnica, Srečko Albert, 33 let, slepec, Stara Loka, Resnik Jože, 37 let, pismonoša, Vrančič Karol, 52 let, uradnik v p., Hvala Karol, 1 leto, Tržič, Pianecy Marija, 75 let, vdova učitelja, Hočevar Jože, 21 let, bajtar, Ponikve.

—lj Na razstavo protiletalske zaščite, ki jo je v četrtek obiskal tudi g. podpolkovnik Hamersak iz Beograda kot posebni odposlanec ministrstva vojske in mornarice ter se o njej zelo pohvalno izrazil, opozarjamo ne le vse obiskovalce velesesljam, temveč tudi vse tiste, ki so prisostvovali odkritju kraljevega spomenika, da naj vsekakor izkoristijo ugodno priliko in si ogledajo v velesesljamskem paviljonu »J« vzhodno in smotno urejeno ter nad vse po učno razstavo pasivne obrambe. Vse te, zlasti pa tudi šolsko mladino in dijaštvo, ki se zdaj vrača v ljubljanske šole, pa še posebej opozarjamo tudi na film o pasivni obrambi ob letalskih napadih, ki ga je izdelal vojni geografski institut v Beogradu. Ta film je odlično posnet in kar najbolj nazorno prikazuje, kako se moramo ravnati ob letalskih napadih. Mestni zaščitni urad, ki mu je uspelo dobiti ta film na razpolago le za nekaj dni, je oddal zdaj vrtenje tega filma trdijo »Radio Ljubljana«, ki je v ta namen postavila pred velesesljam paviljon »K« enega svojih najboljših projekcijskih aparatov, tako da so slike čiste in ostre. Film vrte vsak večer od 20. ure dalje nepretrgoma po večkrat zapovrstjo na prostem pred paviljonom »K«. Ogled filma o letalskih napadih, kakor tudi razstave o pasivni obrambi v paviljonu »J« je brezplačen.

—lj Glede na razpis gledališkega abonmaja za bodočo sezono opozarjamo vse reflektante, naj se v lastnem interesu prigrasijo čimprej, dokler je še večja izbira sedežev in abonmaji še niso preveč zasedeni. Gledališki abonma nudi ugodnost, da vidijo abonenti 38 del, ki jih uprizarita opera, drama in opereta, in sicer po najugodnejših plačilnih pogojih v desetih mesečnih obrokih. Vse podrobnejše informacije dobite v veži dramskega gledališča, kjer se sprejemajo abonenti od 10. do 12. in od 13. do 17. ure. Lanskim abonentom bodo njihovi sedeži rezervirani do 11. t. m. do 17. ure popoldne.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI, telefon 41-79

Film prekrasnih melodij in plesov

ROSALIE

V glavnih vlogah: Nelson Eddy, Eleanor Powell.

Predstave: danes ob 1/9. uri, jutri ob 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 1/9. uri

Prihodnji spored: v soboto (14. IX.)

Gospodar Sahare

—lj Ravnateljstvo šole Glasbene Matice ljubljanske opozarja vse svoje gojence, da morajo priti danes popoldne v Hubadovo pevsko dvorano poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici, II. nadstropje. Gojenci, ki so vpisani za klavir, se morajo oglašiti točno ob 15. uri, za violino ob 16. uri in vse ostale predmete pa ob pol 17. uri. V Hubadovi dvorani bodo zvedeli točno do delitev iz strokovnemu učitelju, nakar gre do takoj v določeno učno sobo, da se spoznamo uredi urnik. Vpis je mogoč še danes cel dan za vse glasbene predmete. S posebnim zadovoljstvom poudarjamo, da ima šola že danes več gojencev, kakor pa jih je bilo v minulem šolskem letu. Posebno opozarjamo letos na pouk violine, ker bo imel vsak gojenec dvakrat na teden po 20 minut direktne pouka. Pouk splošne glasbene teorije in mladinskega petja bo razglašen na šolski deski v veži zavoda, sicer začne pouk v ponedeljek 9. t. m.

—lj Abonma za sezono 1940-41 sprejemajo v veži dramskega gledališča, in sicer vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. Lanskim abonentom bodo njihovi sedeži rezervirani do 11. t. m. popoldne. Vse prijatelje našega gledališča opozarjamo na ugodnost abonmaja, ki jim omogoča pri razmeroma nizkih cenah slišati tekom sezone 38 del v Drami in Operi. Abonma v našem gledališču je najlepša, pa tudi najcenejša zabava in abonenti so popolnoma sigurni, da imajo vsak teden po eno gledališko predstavo. Razpisani so isti abonmaji in pri istih cenah kakor v minuli sezoni. Vabimo vse stare in nove prijatelje gledališke umetnosti, da stopijo v krog stalnih posetnikov našega gledališča. Repertoar obsega vrsto zanimivih del iz domačih in svetovnih literatur.

—lj Anglesko društvo v Ljubljani sporoča svojim članom in onim, ki se zanimajo za učne tečaje angleščine, da bo s 18. septembrom zopet pričelo z rednimi učnimi tečaji angleškega jezika v svojih

prostorih Tavčarjeva ul. 12, pritl. desno. Tečaje bodo vodili: lektorica angleškega jezika na Univerzi ga. F. S. Copeland, ga. Olga Grahov, ga. Božena Škerlj in g. Avgust Petrišič. Vršili se bodo tečaji za začetnike, nadaljevalni tečaji ter tečaji za literaturo in konverzajo. Vpisovanje v tečaje se vrši vs teden od 9. do 14. t. m. od 18. do 19. v društveni knjižnici, Tavčarjeva ul. 12. 331—n

—lj Nove pevke in pevce tudi začetnike sprejema pevsko društvo »Lj. Zvon« še danes med 19. in 21. v Mestnem domu, I. nadstropje, desno.

KINO MOSTE

Danes ob 20. uri, jutri ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri, v ponedeljek ob 20. uri

Orlakove roke

Peter Lorre v vlogi blaznega kirurga

Poštarijeva hči

Harry Baur! (Nostalgija)

V torek, sredo in četrtek ob 20. uri znižane cene:

NOČ V DZUNGLI

Robert Taylor — Barbara Stanwyck

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 7. spet. s. V četrtek zvečer je bilo igrano I. kolo velikega turnirja za šahovsko prvenstvo Rusije. V I. kolu je zbudila senzacijo zmaga Bondarevskega nad Botvinnikom in Mikenasa nad Levenfišem. Nadalje so bili doseženi naslednji rezultati: Keres je premagal 18-letnega Stolberga, Petrov Kotova, Panov pa Lerišova. Partija Konstantinopolski-Doblin se je končala remis. Ostale partije so bile prekinjene, vendar sta se naknadno tudi še Borislavski in Lilienthal zedinila za remis.

V snočnem II. kolu so bile do prekinitve končane samo 4 partije. Stolberg je premagal Popova, Bondarevski Rudakovskega in Konstantinopolski Petrova. Ta partija je bila posebno napeta. Konstantinopolski je žrtvoval lovca ter je zato z daljšo kombinacijo osvojil nasprotnikovo damo. Partija Lerišev-Lisic se je končala remis. V prekinjenih partijah ima Keres proti Ragozinu figuro za dva kmeta ter stoji na zmago. Botvinnik ima proti Borislavskemu premoč, ki bo najbrže odločilna. Levenfiš ima boljšo pozicijo proti Gerstenfeldu in Dubinin ima veliko premoč proti Mikenasu.

Po II. kolu vodi z dvema točkama Bondarevski.

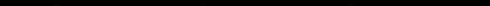
Izpred obrtnega sodišča

DAVČNA KNJIZICA

S kakšnimi naravnost čudovitimi tožbami nadlegujejo delavci obrtno sodišče, bo razvidno iz sledečega primera. Zidarski delavec Lojze se je zgledil pri obrtnem sodišču in hotel vložiti proti gradbenemu podjetju, pri katerem je bil zaposlen samo 10 dni, tožbo na plačilo 5171 din. Sodniku se je zdelo, da Lojze nima sploh nobene pravice do kakšne odškodnine, vendar je povabil poslovojdno podjetja k poskusu poravnave. Poravnava umevno ni uspela. Sodišče je kljub poduku na izrečno zahtevo sprejelo tožbo. Lojze je navajal v tožbi, da je bil pri podjetju zaposlen kot zidar skozi 10 delovnih dni in je prejemal po 5.75 din na uro. Zasluzek je dobil v redu izplačan. Pri vstopu na delo je v pisarni izročil svojo davčno knjžico, katere pri izstopu iz službe ni dobil vrnjene. Uradnika mu je rekla, da knjžice ne more najti. On pa je bil 95 dni brez dela, ker brez davčne knjžice ni mogel dobiti službe. V tem času bi bil delal 95 dni po 10 ur na dan po 5.75 din na uro, kakor predvideva kolektivna pogodba in bi bil zaslužil čedno vsoto 5171 din; pod takimi plačilnimi pogoji bi ga bila sprejela na delo tudi druga podjetja, če bi jim bil mogel predložiti svojo davčno knjžico. Ker pa to podjetje v svoji veliki malomarnosti ni pravočasno vrnilo davčne knjžice, zahteva Lojze povračilo vse škode, ki mu je s tem nastala, to je 5171 din za odhod zasluzka, povrhu tega pa še 2 din kot nadomestek za pridržano knjžico.

Umljivo je, da je bila razprava kaj kratka in da je Lojze tožbo izgubil. Razlogi: Po Lojzetovih lastnih navedbah je moralo sodišče zavrniti tožbeni zahtevki. On namreč toži na povračilo škode v znesku 5171 din, katerega ni bil mu bila nastala zaradi zadrževanja davčne knjžice, brez katere baje ni mogel dobiti službe. Tak zahtevki pa ni utemeljen, ker je sodno znano, da si je mogel Lojze vsak čas nabaviti novo davčno knjžico in sicer za malenkosten strošek 2 din. Zato bi bil Lojze v skrajnem primeru upravičen edino do 2 din, če bi si bil za izgubljeno davčno knjžico nabavil drugo, nikakor pa ne do tako visoke odškodnine, kakor jo je iztoževal.

Najidealnejši zakon: nevesta 20, ženin 30 let

Zanimiva dognanja ameriškega učenjaka dr. Paula Raahora o zakoncih in zakonskem življenju

Ravnatelj sociološkega zavoda v Los Angelesu dr. Paul Raahor je prišel po poročanju 10.000 primerov k zanimivi ugotovitvi o zakonskem življenju. Sloveči učenjak je med svojimi opazovanji ugotovil, da odpade na 500 zakonskih zvez, sklenjenih iz ljubezni, samo 140 trajno srečnih zakonov. 360 iz ljubezni sklenjenih zakonov sploh ni prineslo zakoncem sreče, po kateri so hrepeneli. Po temeljitih proučevanjih poedinih primerov je prišel do spoznanja, da večina iz ljubezni sklenjenih zakonov ne more biti srečna, ker zastrupljajo življenje zakoncev ljubosumnost. V začetku ljubosumnost obema zakoncem laška, pozneje pa postane težko, sčasoma naravnost nezno breme.

Ljubosumnost se pokaže najprej pri ženi in njena ljubezen se začne tudi prva ohlajati. Mož delj časa prenaša izbruh ljubosumnosti, ko pa se tega naveliča, se temeljito otrese blodenj o ljubosumni ženi in zakonskem življenju vobče. Žene ne prenašajo tako dolgo nergavosti ljubosumnih mož, njihova ljubezen se kmalu ohladi. Ameriški učenjak se je zanimal za 500 iz ljubezni sklenjenih zakonov in ugotovil je, da se je polovica zakoncev ločila v prvih desetih letih zakonskega življenja. V drugem desetletju je bilo 75 ločitev. Sedem žen je v navalu ljubosumnosti dejansko napadlo moža, 22 mož je zagrešilo razna kaznivá dejanja, da so lahko zadostili vrhovnostim svojih žen in vsi so prišli v zapor.

Med profesorjevim opazovanjem je umrlo šest zakoncev naravne smrti. Profesor pa ne omenja, ali jih je zabeležil v seznamu srečnih. Torej tudi o zakonskih zvez, sklenjenih iz ljubezni, ne moremo pričakovati, da bodo trajno srečne. Morda ni toliko kriva neznoza ljubosumnost kakor stara resnica, da na svetu prave sreče sploh ni. Toda ostanimo pri opazovanju in ugotovitvah prof. Raahora.

Po njegovih dognanjih o sreči v zakonskem življenju ne odloča niti ljubezen niti

gospodarske razmere, temveč zdravi živci. Noben položaj v življenju ne zahteva toliko potrpežljivosti, požrtvovalnosti in samozatajevanja kakor zakonsko življenje. Ker pa more imeti vse te lastnosti stalno samo človek, ki ima zdrave živce, lahko trdimo, da je srečno zakonsko življenje v prvi vrsti vprašanje živcev. Zakonci so včasih srečni, zlasti v začetku skupnega življenja, ker se držijo v medsebojnem občevanju se pravil, ki so naravnost zakoni srečnega zakonskega življenja. V začetku so zakonci prijazni, pozorni in potrpežljivi, pred napakami drugega zatusajo oči in izogibajo se tega, da bi delali drug drugega odgovornega za vsako malenkost, ali da bi se za vsako malenkost prepirali. Pozneje se pa izpremenijo, vse to začne zanemarjati, v njih se zbudi hrepenenje po oblasti nad drugim, in to je začetek zakonskega peka.

Ker je vse v življenju minljivo, je minljiva tudi ljubezen, pa naj bo še tako vroča. Gola fantazija je govoriti o tem, da bi moglo biti trajno srečno na večni ljubezni zgrajeno zakonsko življenje. Nasprotno bo tudi brez ljubezni srečen tisti zakon, v katerem živita zakonca kot dobro vzgojena, vpludna in izobražena človeka. Velikega pomena za zakonsko življenje je vprašanje, v kakšni starosti je zakon sklenjen. Splošno se smatra, da mora biti ženin nekaj let starejši od neveste. To naziranje vlada po vsem svetu. Dr. Raahor se je pa prepričal, da je povsem napačno. Razlika v starosti enega ali dveh let ne zadostuje. Najidealnejši je zakon, kjer je nevesta stara 20, ženin pa 30 let. V mlajših letih sklenjena zakonska zveza se kmalu razdere, ali pa vsaj ne prinese trajne sreče.

Pojasnijo lahko najdemo v zelo enostavnih naravnih zakonih. Recimo da vzame 24letni mladenič za ženo 20letno dekle. Čez 16 let bo ona stara 36 let, on pa 40 let. Moški pri 40 letih je mnogo mlajši od ženske pri 36 letih in tu se začnejo težave. Narava je ustvarila človeka tako, da se ženska razvije prej. 17letni mladenič je še

pravi otrok, medtem ko je dekle že dama. Če torej ženska prej doraste, tudi prej odcvete. To se lahko izravna v zakonskem življenju z večjo starostno razliko. Če je mož 10 do 15 let starejši od žene, je zelo verjetno, da se bosta postarala približno istočasno in da postaranje enega izmed njih ne bo kalilo zakonske sreče.

Zakonske zveze med mladeniči in dekleti izpod 20 let so le redko trajno srečne. Dekle se sicer lahko omoži že mlado, toda mladenič naj se ne oženi premlad, pa naj bo še tako zaljubljen, sicer se prehitro naveliča zakonskega jarma. Zanimivo je tudi opazovanje, kdaj so zakonci najbolj nagajeni k ločitvi, ali katera je nevarna določba zakonskega življenja, ki je treba najbolj paziti na družinskem soglasje.

V prvih dveh letih zakonskega življenja pride le redko do resnejših nesoglasij ali sporov. Tretje leto je že kritično, kajti ljubezen se začne ohlajati, na drugi strani je pa še daleč čas, ko vežejo zakonce že krepko skupaj navade. Ta kritična doba traja do šestega leta zakonskega življenja. Potlej pa nevarnost ločitve že pojema in pričinja se doba pomirjenja. Ta traja do desetega leta. Po desetih letih otopelo čustveni odnosi in polagoma nastaja med zakonci atmosfera »dobrega tovarištva«. To je drugo razdobje zakonskega življenja, ko stopi na mesto ljubezni čar navad. Ločitve so redkejšje, ljubosumnost polagoma popusti in zakonca živita že kot dobra prijatelja, ki sta navezana drug na drugega in ki poznata vse svoje napake in slabosti. To je razdobje izravnane življenja, ko čustveni izbruhi ne kale več zakonske sreče. Namesto ljubezni se pojavi medsebojna cenitev. Starajoči se zakonci so si dražji kakor so si bili kdaj koli. To mirno, jasno življenje traja do pozne starosti. V tem razdobju so zakonci že povezani med seboj z vezmi, močnejšimi od vseh čustev mladosti. Ta do groba trajajoča »ljubezen« je tako vroča, da more vrtoglava mladost o nji v najboljšem primeru samo sanjati.

ni tak umetnik v gladovanju kakor evropska stenica. Hase je poskusil križati ju, kar se mu pa ni posrečilo. Pač je pa imel uspeh v križanju stenice iste vrste in ko je dal skupaj stenice, čijih domovi so bili močno oddaljeni drug od drugega. Tako je pripravil do razmnoževanja stenice iz Nemčije z onimi iz Japonske, ali stenice iz Srednje Afrike s stenici Južne Amerike. S tem je bil doprinešen dokaz, da spadajo stenice iz vse hteh krajev v isto vrsto.

Bakterije v rastlinah

Zdrave rastline v svoji notranjosti nimajo nobenih bakterij, razen simbiotičnih. Notranjost zdravih rastlin je sterilna. To je dokaj presenetljivo. Nekatere rastline imajo namreč na svojih listih luknjice, skozi katere bi lahko prodirle v nje bakterije. V zraku je mnogo mikrobov in tudi na listih se nabirajo. Lahko to smatramo za gotovo, da prodro bakterije včasih tudi v liste same.

Medcelični prostori v listih so napolnjeni z vlažnim plinom, tako da bakterije v njih zaradi suše težko poginile. Iz celičnih mren bi lahko dobivale hrano in se tako množile. Če torej navzlic temu ostane notranjost rastlin sterilna, moramo domnevati, da bakterije, ki prodro v liste prej ali slej poginejo.

To pa ne velja za vse rastline. Prof. Söding dokazuje, da lahko nekatere bakterije, če prodro v rastlino, žive v nji delj časa in se razmnožujejo. Večina bakterij pa v listih pogine in prof. Söding razlaga to tako, da rastline lahko izločajo v medcelični prostor baktericidne spojine, ki bakterije uničijo. Rastline imajo torej kakor živali koristno lastnost, da se lahko ubranijo bakterij s pomočjo baktericidnih spojin.

Kdo je bil Daut Hoggia

»Il Popolo d'Italia« priobčuje po tiranskem listu »Tomori« nekaj podatkov iz življenja albanskega rodoljuba Dauta Hoggie, čigar umor je vzbudil nedavno v Albaniji in v Rimu silno razburjenje. Daut Hoggie je bil rojen pred 40 leti v vasi Dragomirja v pogorju Ciamura. Bil je visoke postave, rojen vojščak, vajen gledati smrti v obraz. Svoj odpor do Grkov je kazal že od mladih let, od leta 1915 ko je bil star 15 let. Tedaj sta bili minili dve leti, odkar je bila Grčija anketirala Ciamuro, kjer je kmalu nastalo težko ozračje nezadovoljstva in upornosti. Pokret je vodila skupina mladih neustrašnih Albancev. Med nje je spadal tudi Hoggia, ki se je tako maščeval za smrt enega izmed svojih stricov, ki so mu ga ubili Grki.

Boril se je z grškimi orožniki od leta

1915. do 1922. skrivajoč se celih 7 let spretno v gorah. Potem se je pa zatekel v Albanijo. Grške oblasti so takoj zahtevale njegovo izročitev, toda zaman. Ta čas ko se je skrivajal pred orožniki v Albaniji je pršla žalostna vest o smrti dveh njegovih bratov. Obja, Asim in Luftia so ubili Grki. Asim je bil ubit leta 1928, na otoku Krfu, Lufti pa v Parantihii. Zanimivo je, da je bila glava ubitega Dauta Hoggie razstavljena tudi v vasi Parantihii, kjer je bil umorjen njegov brat Lufti. Ko se je 7. aprila 1938. Albanija združila z Italijo je bil Daut Hoggia med prvimi Albanci, ki so ponudili Italijanom svoje sodelovanje.

Ščip in selitev ptic

Vpliv polne lune na življenje na zemlji še ni točno pojasnjen in znanost še vedno išče vzrok lunatičnosti. Nemški učenjak J. N. Döri je proučeval selitev ptic. Ta pojav je naravoslovcem tudi še vedno zagonetka. Nihče ne more pojasniti, kako to, da ptice selivke vedno ubere pravo pot in da nikoli ne zgreše varnega cilja. Tudi nagon, ki sili nekatere ptice, da se selijo v daljne kraje in zopet vračajo, drugih pa ne, še ni pojasnjen. Nemškemu učenjaku se je posrečilo vsaj ugotoviti čas odhoda ptic selivk.

Ptice odlete, ko zažari na nebu polna luna. Pri 14 vrstah ptic selivk, ki jih je opazoval nemški učenjak, se datum odhoda točno ujema s polno luno. Pri 14 drugih vrstah pa gre samo za razliko enega do dveh dni. Samo pri grlicah je razlika večja in znaša štiri dni in pol. Luna je morskimi svetilnik ptic selivk. Njihova selitev v tople kraje se ujema tudi z luninimi fazami, ki se pojavljajo po 19 letih. Čez 19 let se začne točno mlaj in ščip kakor pred 19 leti in isto velja za selitni kvartal naših ptic, pa naj bo vroče ali mrzlo, ptice vedno počakajo do prihodnje polne lune.

Izpopolnjevanje električnih žarnic

Električna žarnica je zelo lepo in praktično svetilo. Še vedno se pa izpopolnjuje. Eno izpopolnjevanje je v tem, da se v žarnici izpreminja v svetlobo vedno več električne energije. Edisonova žarnica z ognjenim vlaknom iz leta 1873 je dajala samo na en vat samo tri lumene svetlobnega toka. Leta 1935 so se pojavile žarnice z dvojnimi zavitim vlaknom, pri katerih je svetlobni efekt 12 lumenov na en vat. Pri Kryptonovih svetilkah, ki so jih jeli rabiti leta 1936, se doseže celo 13 lumenov.

V pičlih 60 letih se je torej posrečilo povečati svetlobni efekt pri električnih žarnicah nad 14krat. Kako pazljivo je treba ravnavati pri izdelovanju žarnic in kako precizni aparati so potrebni je razvidno iz tega, da povzroča najmanjša površnost pri izdelovanju vlakna velika skrajšanje povprečnega življenja žarnice. Če gre v premeru svetilniškega se vlakna samo za dve tisočinki milimetra napake, se skrajša življenje žarnice približno za 170 ur. Če je vlakno stisnjeno samo za štiri deset-tisočinke milimetra, znaša izguba že 700 ur. Električne žarnice izdelujejo zdaj v 10.350 oblikah, od tega odpade 6350 oblik na žarnice, ki se rabijo za razsvetljavo sob, dvoran, gledališč itd. 600 vrst žarnice se pa rabi za razna prometna sredstva od avtomobilov in tramvajev do najhitrejših

vlakov. V znanstvene svrhe je bilo izdelanih okrog 50 oblik. V razne posebne svrhe pa ostane še okrog 600 oblik.

Ibsenova »Nora« je živila

Henrik Ibsen je imel za svojo postavbo Nore v istoimenski drami živ model. To je bila gospa Laura Kielerjeva, rojena Petersonova van Fyner ki je postala pozneje prijateljica velikega dramatika. Rojena je bila v Tromsø. Njeni starši so bili Danci. Studirala je običaje in šege norveškega ljudstva. Svoje poznavanje je obehodnila v romanu »Delta Brandova«, ki je bil prav za prav nadaljevanje Ibsenove drame v stihih »Brand«. Roman je ljudem zelo ugajal, o njem se je mnogo razpravljalo in Ibsen se je seznanil z njegovo avtorico, izredno lepo in duhovito ženo.

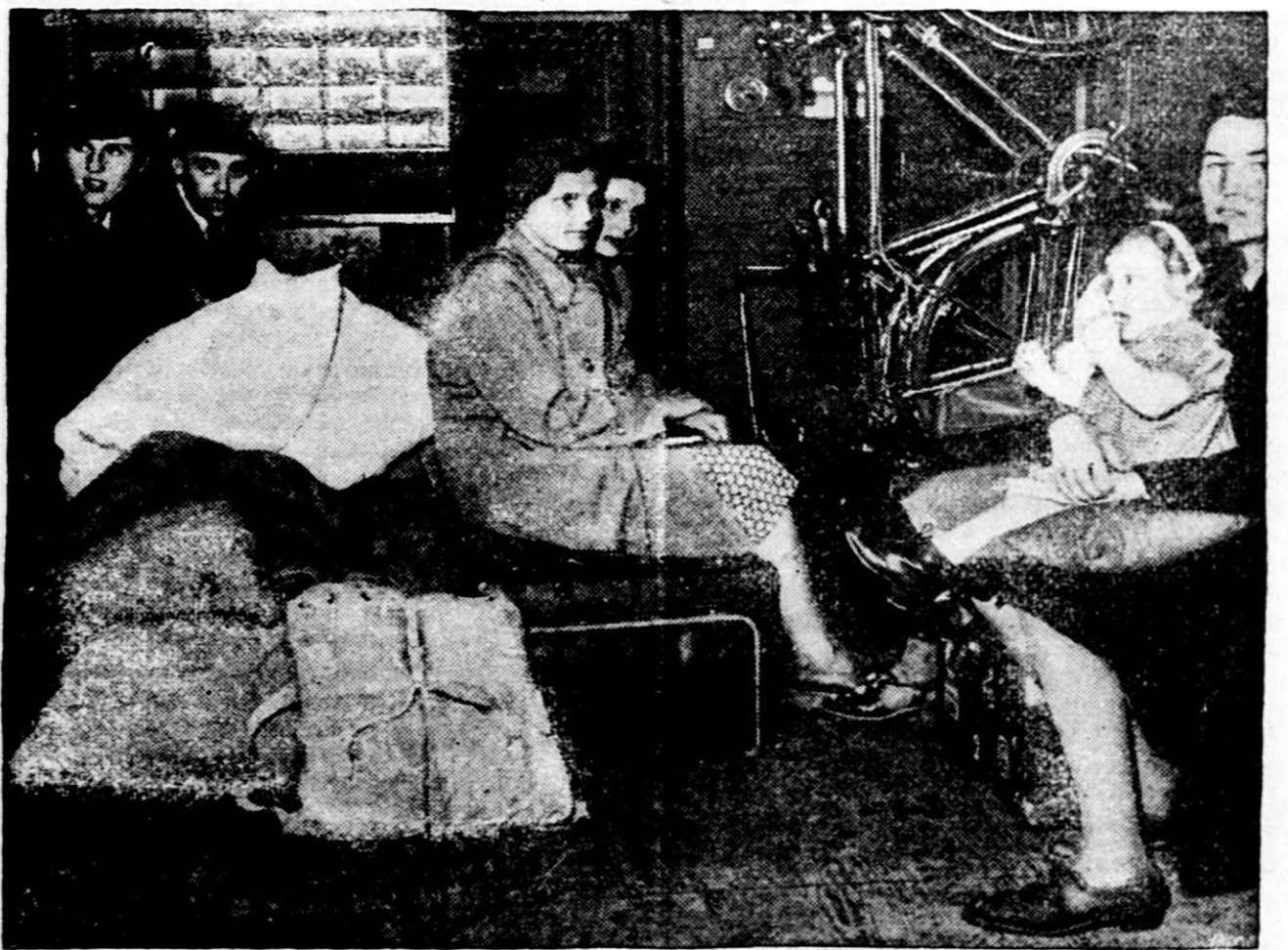

Ibsen je preživljal takrat težko duševno depresijo in lepa Laura, boreča se za enakopravnost ženske z moškimi, je imela velik vpliv na njegovo ustvarjanje. Slavnj dramatik se je ogreval tudi za emancipacijo žensk. V Nori se ni samo boril za to idejo, temveč je ovekovečil v njeni postavi svojo prijateljico tudi po značaju. Nora je zbujala takrat zelo ostre debate in o nji se je toliko govorilo, da so se naenkrat pojavili po kavarnah in restavracijah celo napisi: Prosimo naj se ne govori o Nori! Laura Kielerjeva je dolgo vodila pokret za emancipacijo žensk in potovala je tudi v Ameriko, kjer je predavala o ženskih pravicah. Umrla je leta 1932, stara 83 let.

Iz Radeč

— Strokovno nadaljevalna šola v Radečah pri Zidanem mostu. Vpisovanje vajencev v strokovno nadaljevalno šolo bo na tukajšnji ljudski šoli v ponedeljek 9. t. m. ob 13.30. V smislu uredbe o strok. šolah je službovavec dolžan svojega učenca sam privedi v šolo in izpolniti prijavnico list za vpis ter predložiti vse potrebne listine: 1) Krstni ali rojstni list. 2) Izpričevalo o poslednjem šolanju. 3) Pogodbo o dnevu vstopa delo. 4) Zdravniško potrdilo o telesni sposobnosti. Vpisnina in solnina za šolsko leto 1940/41 je 90.— din, kateri znesek naj vajenec prinese v ponedeljek po možnosti s seboj. Uprava strok. nad. šole.

Prizori iz sedanje vojne

Povratak beguncev. — Skupina Švicarjev, ki je bila evakuirana iz Belgije, se vrača po končani vojni

Daniel Lesneur

Krinka ljubezni

183

roman

To pot pa ni prišlo do bitke. Ko so prihiteli do vhoda v sotesko k gorskemu potoku, ki je tvoril tu nekakšno stezo, odpirajoč dostop v dolino, so bili presenečeni, ker so zagledali pred seboj truplo Mathiasa Gaela. Brž so si obudili v duhu prizor, ki se je bil pravkar odigral.

Bretonski slepar je bil prispel s tremi ali štirimi indijanskimi spremljevalci. Ko je bil izginil Herve, ki ga je smatral že tako dolgo za mrtvega, pač ni slutil, da bi ga kdo motil v njegovih pohodih po teh pustih krajih. Morda se je vračal tja pogosto, ker ga je gnala vroča želja, da bi odkril tajno. Morda je pa tudi čakal in dobil končno točno navodila.

Gotovo je, da se je počutil povsem varnega, ko je naenkrat zagledal pred seboj Indijanca, ki ga je bil postavil Herve tam na stražo. Mathias Gael mu je zagrozil s samokresom, dobro vedoč, da je to za moža njegovega plemena najzgovornejši argu-

ment. Ubožec bi gotovo tudi ne pozabil udati se, če bi ne bil položil prislege, ki dela divjake tako nepristopne vsakemu strahu. Zvest svojji prislegi, kakor Napoleonov grenadir, je Indijanec pomeril puško. Napredel je storil to kretanje, mu je Mathias Gael pognal kroglo iz samokresa v glavo. Toda na skali nad njim je stal drugi Indijanec, ki ga Gael ni videl in ta je izstrelil proti njemu puščico, ki se mu je zarila v desno oko, tako da je obležal mrtev. Potem so pa jeli streljati kar na slepo srečo Indijanci iz obeh skupin in to so bili strelji, ki so jih slišali naši prijatelji v dolini.

Mathiasovo spremstvo ni bilo veliko in umaknilo se je po svoji stari navadi. Indijanci so odvlekli s seboj truplo svojega poglavarja pod prislego, da ga bodo osvetlili. Niso jih motili na umiku. Na drugi strani je dal Herve svojim spremljevalcem na prosto, da bi po svoji volji pokopali svojega mrtvega tovariša.

Nekateri izmed njih so splezali s truplom po steni, da bi pokopali tovariša pod drevesom, da bi tako našla telo zapuščajoča duša že paravno lestvo in da bi laže prišla v nebesa. Izbrali so si v ta namen orjaški eucaliptus, čigar vrh se je dozdnevno dotikal sedeža dobrih duhov. Prizadevajoč si prehiteli sence večera, ki so se legale nad dolino, sta mladi grof in njegova mati spodaj opravljala grobarjevo delo.

Nepopisna tesnoba ju je navdajala. Zdaj sta bila prepričana, da se bližata cilju. Gaelov povratak je gotovo pomenil, da ta skalovita samota še vedno hrani svoj tajinstveni zaklad. Smrt tega sovra-

nika, ki je malone pripravil Gaetano ob njenega sina, smrt, s katero bi ga itak ne bila kaznovala, če bi ga bila mogla zgrabiti živga, jima ni zapustila niti obžalovanja, niti očitkov vesti.

Ta tragična prigoda je pritisnila že itak veličastnemu trenutku še veličastnejši pečat. Zalostna in sveta dolžnost, ki ju je bila privedla sem iz daljne Francije, upanje, pomešano z grozo, ki jima je zadrževala sapo, divja krajina, divje postave Indijancev, v lahnem pišu drgetajoče ozračje, zadnji žarki v neznanu nebo tonečega dne, vse to je napravilo na mater in sina najgloblji vtis. Udarec z motiko je spravil na dan človeško kost.

— Zadržite te ljudi, zadržite jih, — je zaklicala grofica de Ferneuse.

Oče Eudoxios je raztomljal to povelje Indijancem, potem se je pa presenečeno ozrl na grofico, kakor da pričakuje od nje pojasnila.

— Zdaj moramo nadaljevati mi, — je nadaljevala. — Oče moj in Herve, pomagajta mi. Odstranite to zemljo, grudo za grudo, čim oprežneje in naj se nobena tuja roka ne dotakne tega, kar tu počiva.

Od tistega trenutka so trije Evropci sami nadaljevali z razkopavanjem zemlje. Kako skrbno in s kolikim spoštovanjem so odnašali po gradnicah suho in razdrobljeno zemljo, o kateri je Eudoxios dejal, da je prepojena s soljo in da bi se v njej ohranilo vse, kar bi ji bilo izročeno. Sicer je bil pa že opazil, da je morala lega jame ohraniti človeške ostanke, čeprav med nalivi razmetane po vodi, kajti spodaj so se videle v skale vdolbene

jamice, kjer se je lahko nabirala voda, ali kar koli. Okrog te žene in okrog teh dveh mož, ki se je zdelo, da izpolnjujejo verski obred, so opazovali Indijanci čuden prizor. Kmalu je napolnil trenutek, ko so morale te daljne duše v svoji fantastični temi začutiti dih globljega življenja, polnega bolesti in radosti, katerih niso poznali. Ob zvežajoči jami so padli menih, grofica in njen sin na kolena.

Na ležišču iz drobne prsti je ležal okostnjak, ki so se njegovi trenutni obrisi še dobro videli, tako previdno so bili odkopani. Vse kosti so bile ostale na svojem mestu. Lobanje se je držalo še nekaj šopov las. Okrog okostnjaka se je poznala rdeča črta, ki bi utegnila biti ostanek usnjene pasu, čigar zaponka se je še nekoliko videla. Na nogah so se še tudi videli ostanke čevljev.

Najbolj je pa mikal njihove oči na mezincu leve roke zlat obroček. Bil je le za spoznanje obledel, in držalo se ga je nekaj prahu, toda kljub temu se je lesketal v žarkih zahajajočega sonca.

ZAGLUŠNA BESEDA

Zaglušena beseda

Nekega dne v Velikem tednu so se mnogi pešci na dolgi cesti, vodeči ob izsušeni obali iz Bresta proti Conquetu in Pointe-Saint Mathieu ustavili in presenečeno ozirali po divje drečnem avtomobilu. Prebivalci tega mirnega kraja bi se ne bili dali motiti v svojem počasnem sanjemanju življenju, če bi ne bili spoznali elegantnega šoferja. Kljub njegovim naočnikom in usnjeni čepici, skrivajoči malone ves obraz. Kraj njega je sedela dražestna dama.

... za sokolskim praporom

Zlati jubilej Sokola Zagorje ob Savi Jutri bo v Zagorju tudi svečano odkritje kra- ljevega spomenika

Zagorje, 7. septembra.

Višja sila je preprečila že junija napovedano slavlje Sokolskega društva Zagorje ob Savi in torej ni krivda društva, če mora proslavljati svoj jubilej, na katerega se je skrbno pripravilo ravno v času, ko se pripravlja bela Ljubljana, da se oddolži mamnom velikega Zedinitelja in je torej vsa pozornost osredotočena prav na Ljubljano. V teh okoliščinah je prav pomemben dogodek našega Sokolskega društva, ki praznuje jubilej, pomemben zaradi dejstva, ker praznuje zagorsko sokolsko društvo svoj zlati jubilej, torej petdesetletnico svoje ustanovitve, velikih in uspešnih naporov v črni rebrirji. Da mu da še posebno videz pečat, ter da postavi pomnik poznim rodovom, bo na glavni dan, v nedeljo 8. septembra dopoldne odkrilo tudi spomenik Aleksandru I. Spomenik je delo kiparja Kalina in bo stal na pročelju prenovljenega Sokolskega doma. Članstvo iz kraja, bivši, po vsem širnem svetu razkropljeni pripadniki društva, mnogi bratje in sestre, zasebniki, korporacije in organizacije so prispevale svoj del, da je bila ostvarjena zamisel, ki vsebuje delovni načrt Petrove petletke. V tem razmeroma kratkem, po raznih zaviralnih okoliščinah otežkočenem času je društvo uresničilo večino svojega načrta: postavilo je nov Sokolski dom na Lokah, preuredilo notranjost in zunanost Sokolskega doma v Zagorju, postavilo spomenik, izdelalo dragoceno in obširno spomenico, pomnožilo članstvo, naraščaj in deco ter mimo tega opravilo veliko število drugih nalog.

Slavnostne dni bo v domu odprta tudi bogata razstava, ki bo prikazala tudi podrobno delo in boje neustrašnih in borbenih sokolskih delavcev. V dveh razstavnih sobanah je nakopičeno premnogo gradiva, razvrščenega v pregledno celoto od leta 1890. do danes. Založena je s pestrim dokaznim gradivom.

Odkritje spomenika v nedeljo 8. t. m. pa bo obenem tudi svečan dogodek za vsa dolina brez razlike, skratka nekako narodno slavlje, saj je razvidno iz številnih dospehij prijavi, da bo tu zastopano vse, kar čuti za domovino. Prijave pa še prihajajo in je treba, da so najkasneje v soboto v rokah društva in sicer radi prehrane. Opozorjamo ponovno, da mora društvo imeti prijave pravočasno, ker sicer ne prevzame odgovornosti glede prehrane.

Javni telovadni nastop je določen za 15. uro, pri katerem sodelujeta sokolska godba iz Trbovelj in rudarska godba iz Zagorja.

Nastop odreda vojske, ki bo sodelovala pri odkritju in javnem nastopu, omenjamo še posebej. Odred bo med drugim izvajal tudi bojne nastope.

V naslednjem podajamo glavni raspored za soboto in nedeljo:

V soboto 7. septembra ob 19. uri slavnostna akademija ter otvoritev razstave sokolskega dela.

V nedeljo 8. septembra ob 7. zjutraj poklonitev umrlim bratom na domačem pokopališču. Od 8. do 9. ure slovesen sprejem gostov na postaji. Ob 11. odkritje spomenika blagopokojnemu Vit. kralju Aleksandru Zedinitelju. Popoldne ob 13. uri skušnje za telovadni nastop. Ob 15. uri javni telovadni nastop.

Vsa bratska društva, posebno zasavska, naprošamo, da pošljejo čim večjo udeležbo, prav tako pa naj širša javnost širom ožje domovine prihitijo v naš revir ter izkoristijo priliko za lep enodnevni izlet.

Sokolsko gledališče v Radečah je uprizorilo Jakob Špicarjevo simbolično igro „K luči“

Radeče, 6. septembra

Kakor smo že poročali, je sokolsko gledališče v Radečah povodom proslave 30-letnice Sokola uprizorilo v nedeljo na svojem odru Jakob Špicarjevo simbolično igro v štirih slikah, ki je imela namen prikazati poslanstvo sokolske misli med narodom, hkrati pa tudi nuditi verno sliko boje za svobodo.

Igro, katero je do podrobnosti mojstrsko zredil neumorni br. Pešec Ivan, je bila izbrana zelo posrečeno in je po svoji vsebini, pritegnila slehernega gledalca k pozornosti. Tako pomembne in aktualne igre še nismo videli v Radečah. Vidi se, da je pisatelj br. Špicar iz Radečev, kateri je prislunil tako dovršeno, da ga po tej igri, kjer je gotova dejanja odlično simboliziral, upravičeno lahko prištejemo med najboljše psihologe našega ljudstva. Markisoga so posamezni zapletljivi v igri globoko presunili, kar je najboljši izpričevalo za pisatelja, kakor tudi za igralce, da so vsi brez izjeme mojstrsko izpolnili svojo nalogo.

Pri igri moramo zopet pohvalno omeniti Doro (s. Kosova Rozalija) ki mojstrsko fingira slepo staro, ki je prečesala s palico tipa tla pod seboj in tajinstvenim proskim glasom vzbudila bedni, zaslužni narod k odpornosti. Njeno življenje v vlogi, njene kretnje in pravilna govorica so lastnosti le prave gledališke umetnice, ki ji ni para daleč naokoli. Prekanjeni Sladkoust (br. Ferić Müller) to pot zasluži vse priznanje. Kreiral je z Bičem (br. Zahrastrnik) zakrknjenega gospoda, ki vilita v sokolskem delu pohujšanje in izgubo oblasti nad nezavedno rajo. Zemeljski duh Doran hoče priversti človeštvo k človečanstvu, k svobodi, bratstvu in pokaže narodu pot do cilja: sokolstvo. Živo nasprotje Sladkoustu je pravoslavni svečenik (br. Milan Kos). Obema je dobro pristojala svečeniška obleka in sta kot taka vzbujala splošno pozornost. Svetohlinski je nastrojena Bednica (s. Ivanka Zahrastrnikova), ki svoje vloge ni mogla bolje podati. Njej enak je tudi Beden (br. Blaj), čelati bi bilo, da bi bil v bodoče bolj živahen. Dober so bili tudi Skaba (br. Lindič) in knetije br. Oblak, Nemec, Jazbec. Vsi slednji so se le preradi posluževali domačega narečja. Damjan (br. Pohar Lado) sokolski vadiatelj je stal pred deco kot pravi učitelj, ki je bil zelo prireden.

Igra je nudila vseskozi mnogo umetniškega užitka. Znova pa moram izraziti željo, da bi igralci v bodoče posvečali več

Polovična vozina na osnovi obrazca K-13 in kupljene cele vozovnice na odhodni postaji je dovoljena z odlokom gen. dir. Beograd. Velja za odhod od 5.—8. ter za povratek od 8. do 10. septembra vključno. Izkoristite priliko.

Filatelisti pozor na rdeči žig, s kakršnim bo ta dan žigosala vse pisemske pošiljke zagorska pošta.

Zagorje je pripravljeno, da sprejme dragost goste. Pridite! Zdravo!

Ni še izvenela Ljubljana, ki se je večeraj oddolžila žrtvi kralja Mučenika, že se, to pot poslednjič, ponovno oglašja Zagorje in vabi k sebi na po zunanem videzu manj impozantno dejanje, ki pa vendar v svojem bistvu skriva iste prvine. Jutri ob 11. uri bo zagorski Sokol pred svojim domom v Zagorju odkril spomenik pokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru — poprse, delo kiparja Kalina — ter s tem na videz način ob svoji petdesetletnici izrazil globoko zahvalo žrtvi enega naših največjih sinov. Društvo se je skoro leto dni prav vestno pripravljalo na ta slovesni dan, obvestilo je najširšo javnost ter prikaže, da se bo ta dan zbralo v Zagorju vse, kar kljub težkim dnem, in morada prav radi tega čuti srčno potrebo, da se s svojo udeležbo izjavi in dokaže živo povezanost s sokolsko oziroma jugoslovensko idejo.

Opozorjamo, da je z odlokom gen. dirke dr. žel. dovoljen 50 odstotni popust z obrazcem K-13, ki ga je kupiti na odhodni postaji obenem s celo karto, ki velja za brezplačni povratek. Obrazec mora biti žigosan in potrjen od prireditelnege odbora, ki bo posloval v Zagorju. Informacijska pisarna se nahaja v poslopu posojilnice oziroma poštne urada, ki bo ta dan žigosal z rdečim filatelističnim žigom, na kar posebej opozarjamo filateliste.

Razstava sokolskega dela se nahaja v Sokolskem domu.

Krajane pozivamo, da ta dan izobesijo državne zastave, ker je smatrati odkritje spomenika za splošno narodno slavlje brez ozira na prepričanje in pripadnost, naj ne bo nobene hiše brez zastave. Sodelujoče skupine, ki se bodo poklonile in deputacije opozarjamo, da prejmejo razporeditev in podrobna navodila pravočasno.

Objavljamo spored za nedeljo:

Ob 7. zjutraj poklonitev umrlim bratom na domačem pokopališču. Od 8.—9. ure slovesen sprejem gostov na postaji. Ob 11. uri odkritje spomenika. Ob 13. uri skušnje za telovadni nastop. Ob 15. uri javni nastop s sodelovanjem odreda vojske, sokolske godbe Trbovlje in rudarske godbe Zagorje.

Nakup zletnega znaka za ceno 10 din daje pristop k vsem prireditvam, na razstavo itd.

Posebej veljajo naše vabilo — ne samo zasavskim društvom — temveč onim, ki morda še nikoli niso videli našega revirja, naj tudi zanje veljajo besede spomenice, ki jo je izdalo in založilo Sokolsko društvo Zagorje in ki izvenje: Naš kruh je iz globokih daljnih njiv, kjer se bratstva smrt in življenje, odkoder je pregan živ in tope dan, kjer borba nikoli ne utihne... Radi vsega tega — morda razumete — n prešernega smeha pri nas, ni lesketajočih se bučnih besed... Toda stopite vseno med nas! Prihitite nam bliska iz svojih oči, vi bratje in sestre po krvi, jeziku in veliki misli —

Zdravo!

dela in plače za to sploh. Sedanja položaja je zaradi neznozne dragine ta stan še bolj upropastil. V nešteti primerih služijo hišci se vedno za borih 50, 60 do 80 din mesečne plače, a deklet ponajvečkrat se manj, že ena sama moška obleka za domačo uporabo stane najmanj 200 din, srajca 30 din, čevlji iz svinjskega usnja 80 do 90 din. Stroški za samo domačo obleko, obutev in perilo znašajo pri hišcu za vse leto v sedanjem času najmanj do 550 din, da o praznični obleki niti ne govorimo. Kje more torej sprito tako skrajno sramotne plače za naporno delo kmetski hišec izhajati? Obsojanja vredni so sprito teh razmer primeri, ko kmetski gospodarji svojim poslom plače znižujejo, izgovarjajo se na draginjo. Tako je kmetski služitelj namesto zvišanja svoje mezd se prikrasjan. Ker takšno izkoriščanje ponekod presega meje socialnega čuta, je potrebno, da oblast ukrene kaj v zaščito tega, po draginji in sedanjih izrednih razmerah tako prizadetega delavskega proletariata. To ni samo v socialnem, ampak v pretežni meri tudi v narodnostnem interesu.

— **Položaj po vlogarjih.** Klopotci po naših goricah naznanjajo prihod za Slovenske gorice najpomembnejšega letnega časa — trgatve, ki jo povsod praznujejo kot nekaj domač praznika. Letos obetajo sedanje vremenske prilike le malo upanja na tako veselo trgatve, kakor so bile prejšnja leta. Grozdje je še sedaj, ko bi že moralo zoreti, po večini trdo in ga napadajo razne bolezni, ki ne prizanašajo niti samorodnicam. Naši vlogarji s skrbjo pričakujejo ugodnih toplih dni, ki bi omogočili potrebno dozorevanje.

Iz Gornje Radgone

— **Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja na meji.** V obmejni Gornji Radgoni je potekla proslava prav svečano. Na predvečer je občina ob sodelovanju vseh narodnih in kulturnih društev ter organizacij priredila na gričku pri črešnjevski opekarni kresovanje, katerega se je udeležilo izredno številno članstvo vseh društev in organizacij ter mnogo ostalega občinstva z godbo in združenim pevskim zborom. Svit velikega kresa ter odmev narodnih in rodoljubnih pesmi je odseval in odmeval daleč tja preko meja ter pričal našim bratom o neomajeni ljubezni obmejnega prebivalstva do mladega kralja. Drugi dan so po slovesni službi božji priredila društva svojo interno proslavo. Sokolsko društvo je zbralo svoje članstvo k svečani proslavi v 5. razredu ljudske šole, katere so se udeležili tudi vabljivi zastopniki uradov in vojske. Ob vročih željah in iskrenih čestitkah mlademu kralju, iznešenih v nagovorih, deklaracijah, recitacijah in petju je potekla proslava svečano, izražajoč neomajno ljubezen in udanost vsega članstva obmejnega sokolstva.

— **Obmejna občina za prehrano revnejših slojev občine.** Na svoji zadnji plenarni seji je uprava tuk. obmejne občine izvolila takozvani prehranjevalni odbor; odbor je sestavljen iz zastopnikov vseh vrst slojev pod vodstvom predsednika občinskih podjetij Joža Hrastelja. Te dni se je ta odbor sestel k svoji prvi seji ter sklepal o prvih nučnih ukrepih. Ugotovil je, da je v občini nad 2.000 oseb, katerim bo moral odbor posredovati cenen nakup krušne moke, za kar je dala občina na razpolago brezobrestno znesek 100.000 din; ta kredit pa bo za primer potrebe zvišan še za napolnih 100.000 din. Ti zneski bodo uporabljeni v prvi vrsti za nakup pšenice, rži in koruze, katro bo odkupoval odbor pred vsem od producentov domače občine ter bližnjih sosednih krajev. V to svrhu se je prehranjevalni odbor obrnil tudi na Gospodarsko zvezo v Ljubljani, kateri je povzoren prisilni odkup presežkov pšenice, da ista te presežke odstoji tukajšnemu prehranjevalnemu odboru. Odbor je nadalje sestavljen seznam vseh onih družin, katere je glede na njihov socialni položaj smatrati za potrebne, da se jim dobavi cenena moka. V ta seznam so vnešeni pred vsem delavci, nadalje vinčarji, mali posestniki, takozvani kočarji ter nižji javni in privatni nameščenci. Na podlagi tega seznama bo prehranjevalni odbor izdal vsem družinam izkaznice, na podlagi katerih bodo dobile nujno potrebno količino krušne moke in sicer za odrasle člane vseh otroke nad 10 let starosti po 10 kg na mesec, za otroke do 10 let pa po 5 kg mesečno. Cena moki bo odvisna od vsako-

kratne cene pšenice, ki znaša tačasno 3.50 din, in sicer za boljšo moko Ogr din 8.—, otrobi na 1.50 din za kg. Tozadevno je odbor stopil v stik s tukajšnjim mlinarjem Petrom Győrkeš ter sklenil z istim poseben dogovor za dobavo cene moke. Prva razdelitev moke po lastni ceni bo sledila že v drugi polovici meseca septembra t.l.

— **Tlakovanje ceste skozi Gornjo Radgono** se bliža kraju. Te dni tlakujejo cesto in obsejen prostor pred glavno carinarnico ter obmeznim murskim mostom, kjer je ostal le še majhen del za dokončat. Ker je na Spodnjem grisu cesta tlakovana le samo v širokosti 6.50 m, so ostali ob straneh precej široki hodniki. Ta prostor namerava olepševalno društvo zasadi z odgovarjajočim drevjem, ki na bi bilo v okras glavni prometni ulici obmejnega trga.

— **Nov grob.** V Gornji Radgoni je umrl 70letni upokojen narednik-vodnik Maks Sirk, rodom iz Brežic. Blag mu spomin!

NAJZVESTEJŠA ŽENA

— Jaz imam najzvestejšo ženo na svetu.
— Kako to, saj ti je že trikrat ušla.
— Že res, toda vedno se je vrnila.

DEKLETA MED SEBOJ

— Zakaj je France s teboj napravil konec?
— Ker nisem hotela z njim ničesar začeti.

ZANESLJIVO SREDSTVO

— Kako pa kroti ta mož divjo zver?
— V glavnem s svojim pogledom.
Mož se globoko zamisli, potem pa vpraša boječe: Ali bi se mogel včasih ozreti tudi na mojo ženo?

NAJLEPŠE ČTIVO!

Zgodbe brez groze
Piotr-Rasputin
Črna vojna
Sivko
Rudarska balada

Broširana knjiga: din 10.—
Vezana knjiga: din 15.—

ZALOŽBA „CESTA“ LJUBLJANA

KNAFLJEVA ULICA 5

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

BLAGO ZA POHIŠTVO SEVER, LJUBLJANA, MARIJIN TRG

vedno najnovejši vzorci v veliki izbiri kupite pri

RAZNO

LEGITIMACIJSKE SLIKE za dijake izvršuje hitro in po ceneni Foto-atelje MANCINI, Ljubljana, Tržaška 83. 40. L.

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narodu« ki so najcenejši!

GOSTILNA MRAK, tel. 44-30 Cesta 29. oktobra (Rimska) 4 Vam nudi čez ulico:

Traminc	din 16.—
burgundec plavi	< 15.—
rizling	< 13.—
čivček Ia	< 12.—
dingač	< 14.—
opolo	< 11.—
visko belo	< 32.—
silvovka	< 35.—
brinjavec	< 35.—
Rum	< 35.—

Iz kuhinje vselej na izbiro kakšna specialiteta. — Lokali preurejeni za velike in manjše zaključene družbe. Se priporočata Franjo in Slava Tomšič

VAŽNO ZA VSAKEGA Sedanjí težki časi zahtevajo zdrave živce, zato pridite k nam in pijte mleko, jogurt, smetano. — Zajtrk, večerja, mlečna hrana. — Se priporočata mlekarja »Dramac« 2009

PONUĐITE RABLJENE VREČE velike in male za moko, otrobe, sol, kavo, riž in sladkor firmi Adler Josip, Sombor. 2071

MIZARSKE STROJE

vseh vrst priznani prvovrstnih znamk »Teichert«, »Festo« itd., kakor tudi kakovostno strojno orodje, skobeljne nože, krožne in gaterske liste naročite najbolj ugodno na velesejmu. Specialna trgovina DOVŽAN IVAN, Ljubljana, Franciškanska ul. 4, tel. 45-42. 38. L.

50 PAR ENTLANJE ašuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gospodarska c. 12 in Franciškanska ul. 3. 4. L.

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri **PRESKER** Sv. Petra cesta 14

ZA WEEKEND ležalne stole, otomane in drugo praktično opremo najceneje pri tapetništvu

Egon Zakrajšek LJUBLJANA Miklošičeva 34 — Telefon 48-70

KLIŠEJE ENO VEČERAVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

KUPIM Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOZDOVE srednje in večje, vseh vrst, kupujemo. Ponudbe sprejemamo samo od lastnika gozda. Dubrava, Zagreb, Illica 11. 2070

ZELEZEN ŠTEDILNIK emajliran, dobro ohranjen kupim. — Ponudbe Mestni trg 13 v gostilni. 2073

SIVALNI STROJ kolo ali otroški voziček najboljše kupite, prodate ali zamenjate v trgovini J. Uršič, Celje, Narodni dom. 36 L.

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MEDICA barva ustne in lica! Dobite jo v **MEDARNI** Ljubljana, Židovska ulica 6

NOVO MOSKO STRAPACNO in žensko kolo prodam. ZORC, Marencičeva 5, Moste. 1977

SLUŽBE

IZVEŠBANA KUHAČICA in varčna gospodinja, starejša oseba, želi nastopiti službo pri manjši družini. Ponudbe: Kurovec, Vel. Nedelja. 2080

KLJUČAVNICNEGA POMOČNIKA

mlajšega, z znanjem avtogenične in električnega varjenja, sprejem takoj. — Klinar Miloš, ključavničar, Celje. 2081

VAŠ OSEBNI VPLIV

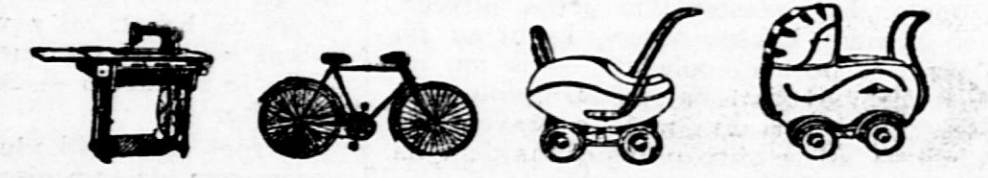
Dvanajst skrivnosti uspeha

1. Ako želite druge obvladati in nanje vplivati.
2. Ako želite razviti magnetične sile.
3. Ako želite povečati svoje dohodke.
4. Ako želite gospodovati namesto biti suženj.
5. Ako želite ljudi na najuspešnejši in najhitrejši znani način hipnotizirati.
6. Ako želite osvoboditi se kroničnih in živčnih bolezni, skrbi, slabosti ali slabih navad.
7. Ako želite ozdraviti bolezn brez zdravil.
8. Ako želite postati poklonjeni hipnotizer, zdravilec z magnetizmom, ali prikazovalec čudežnih predstav.
9. Ako želite pritiuti neki poklic, ki vam omogoči zaslužek.
10. Ako želite prenašati moč svojih misli na druge in doumeti načela prenašanja misli.

Praktična senzacionalna knjiga »Vaša lična draža«, ki jo lahko takoj naročite za ceno din 60.—, katere nakazite na ček, račun 31640 na naslov: Uprava časopisa »TAJNOVITOSTI ŽIVOTA«, Zagreb, pošt. pret. 140.

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovejši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki tricikli, pnevmatike. — Ceniki franko! **TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovška 4**

Najboljši vodnik po radijskem svetu je „NAŠ VAL“

Sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice. Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran! **UPRAVA: Ljubljana — Knafljeva ulica 5.**

Makulturni papir

preda uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

Letošnji velesejem pred zaključkom

Zlasti včeraj popoldne je bil naval na sejmišče naravnost ogromen

Pogled na razstavo cvetja na velesejmu

Ljubljana, 7. septembra. Z vremenom ima letos naš velesejem izredno srečo. Že ob otvoritvi je bilo vreme ugodno, še bolj pa med tednom, ko imamo samo lepe solne dneve, le jutraj je malo oblačno. Lepo vreme se pozna seveda tudi na obisku, ki je zelo zadovoljiv. Včeraj, ko so napolnile Ljubljano množice velesejemcev velikih svečanosti ob odkritju spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I., je bil obisk velesejma naravnost ogromen. Popoldne je bilo na sejmišču razmeroma malo obiskovalcev, takoj po svečanostih na Kongresnem trgu so pa pritiskale na velesejem tolike množice,

da so blagajne komaj zmagovale delo. In vse popoldne je bila na sejmišču taka gneča, da se ni bilo mogoče prebiti skozi njo. Zvečer, ko so sejmišče zaprli, so pa pritiskale množice na zabavišče, kjer so se zabavale pozno v noč. Letošnji velesejem se bliža koncu. Pokazal je zopet kako potreben je Ljubljani in kolika škoda, da se spomladaj njegova vrata niso mogla odpreti. Jutri bo na velesejmu zanimivo tekmovalstvo harmonikarjev, v ponedeljek pa zvečeranje lepih oblikov. Opozorjamo občinstvo na zadnja dva dneva letošnjega velesejma, ki v polni meri zasluži splošno zanimanje.

Lepa razstava naših obrtnikov prirejena na letošnjem velesejmu pod okriljem Urada za pospeševanje obrti

Pod okriljem Urada za pospeševanje obrti banske uprave pozdravljamo na velesejmu že dolgo vrsto let naše prijatelje — obrtnike, saj je njihovo delo tako tesno povezano z našimi vsakdanjimi potrebami. Zvesti so nam in dobri, kot je dobro in solidno delo njihovih rok, ki je le redko izvršeno s strojno pomočjo. Izdelke našega letarstva najdemo do malega v slehernem domu: otroške koške, tako lahke in zračne, iztepalnike, stole in udobne vrtno garniture, vse iz domačih vrbe, kot nam jo prikazuje šibje v vseh delnicah in dolžinah. Za finejša dela se poslužujejo letarji peddigi — trstike. Pri dobivajo iz iz rotang-palme ovijalke. Izdelki iz te indijske trstike so izredno trpežni in lepi, seveda so dražji, kakor oni iz vrbe. Že 20 let razstavlja letarstva izdelke Učakar Franc vdova, iz Dev. Marije v Polju. Nekaj mlajši je Stražišar Jože iz Notranjih gor. Gospa Učakarjeva res zasluži naše čestitke k jubileju dela in zvestobe.

Usnjata gonilna jermena vseh dimenzij, usnjena tesnila, torbice in sedeže za kolesa, usnjena zobčasta kolesa, vse lepo razvrščeno in trpežno razstavlja znana jermenarna Požar Franc, Dravljice 66. Njegov sosed je naš dolgoletni znanec Brajkovič Živo, Ljubljana, Igriška 3., čevljar — umetnik. Izredno je iznajdljiv. Svoje modele je pred par leti razstavil v Beogradu in prejel za nje visoko priznanje. Njegovih lepih šolčkov se kar nagledati ne moreš. Izprva smo malo skeptični ogledovali te debele plutovinaste pete in podplate in gornje kombinirane dele, še celo take iz tujnovala kože in elegantne damске škornje iz kosmate teletine, sedaj pa le verjamejo lepim nosilkam te moderne obutve, da je hola v nji prožna in lahka. Gospod Brajkovič producira ne le nove, bizarno lepe oblike, temveč poveže z obliko tudi priznano trpežnost, saj so njegovi izdelki v sportnih čevljih in gozdaricah že široko znani.

In suha roba. Zveze lesnih domačih obrti iz Sodražice! Koliko pristne domačnosti diha iz vseh te lesene drobnjarije. Od sročih ust so miro vzele za svoje žlice, imajo tudi kuhinjske, obešalnike, tolkače, valjarje, nože, modele za surovo maslo, ribniške pušeljce in živalski vrt s slončki, kravami, mučami, zajčki, metuljčki, z mlki-miško, kar vse živi in se giblje, avtomobilčke, lokomotive, ribniške plesalce na ročni pogon in kar tako. So tudi še krožniki, šatule in skrinje, vse živo poslikane v narodni ornamentiki. Fletne so te igračke in vsi ti predmeti za gospodinjstvo in dom. Za izdelovanje igrač imajo Sodražičani že kar prave tečaje. Seveda pa so tudi sami pri-

rodno brihtni in iznajdljivi, da srečavaš te dokaze na slehernem predmetu prijazne suhe robe.

Klekljane čipke! Kdo jih ne pozna. Koliko malih in velikih potreb krijejo pridne klekljarice z izkupičkom tega krasnega izdelka. Ivanka Ferjančič, Idrjčanka in prva čipkarska učiteljica že v letu 1876 ima zaslug, da so jele poznavati s kleklji pridne roke žen in deklet tudi v železnikih. Webrova Tončka iz Zalega Loga prinaša že sedem let čipke iz najboljšega platnega sukanca. In ti motivi in imena: slepo delo, krizančante, narcise, ruski krogli, jagode, ciklame, kostanjeva peresa! O! Tudi čipke gredo vstirč z modo in naše klekljarice zmorejo vse. Ob tih večerih vklekljajo v svoje zračne umetnine tihe in drobne želje in je mogoče vsušena v njih solza, ki je skrivoma kanila na blazinico, ker so te čipke tako lepe in nežne.

Nič manj lepi so soboslikarski vzorci g. Josipa Božiča iz Loke pri Zidanem mostu. V 17 letih, odkar razstavlja, so bili vzorci najmanj tolikokrat drugačni, ker poznamo gospoda Božiča kot odličnega risarja in iznajditelja nešteti drobnih pripomočkov, ki mu sedaj služijo pri izdelavi, ker je splošno rečal gospod Božič patrona na roko z nožem. Njegova dela romajo po vsej Jugoslaviji in če bi moral obiskati prijatelji Božič vse sobe, patronirane z njegovimi vzorci, bi ne bilo tega romanja konec.

Božičeva prijazna sosedka gospa Beretič Marija, Ljubljana, Hrenova ul. 4. plete kar na mestu našim gospodinjam dobro znane tržne torbice. Način tega pletenja je njen izum, ki ga ji je svojčas, že pred desetimi leti priznal Zavod za žensko domačo obrt, ko ji je povelj vodstvo pletilnega tečaja v pasivnih krajih Mokronoga v vaseh Slepšeg, Sv. Križ, Ostrožnik in dr. Revnejši zaslužijo v teh krajih v zimskem času s tem delom marsikakega kovača. Mrežaste torbice so lične, lahke, trpežne in gospodinje se jih rade poslužujejo, saj so tako cene.

Delikatna in častljiva je pasarska obrt. Gospod Alojzij Pirnat iz Karlovske ceste gojmojstrsko obvlada, vzorci njegovega okovja za pohištvo in drugi so odlično delo. Doma izdeluje tudi še cerkvene posode, opreme za trgovske lokale, brivnice, lestenice in nagrobne svetilke. Tudi galvanizira v zlatu in srebru, oksidiranje pa je njegova specialiteta. Vsa dela izvršuje točno po prejetih in lastnih načrtih.

Kot prvi v državi izdeluje gospod Pintar Anton, kovinotiskarstvo, Gospodinjstva 6., kompletne sedeže za kolesa in ne le kovinske dele, stiska tudi usnjene sedeže. Iz-

delki njegove delavnice zaslužijo vse priznanje.

Dobra žimnica, dobra postelja. Predilnica žime v Ljubnem ob Savinji, last gosp. Remica Stanka, razstavlja že dvajset let prvovrstno žimo. Surovine, to je goveje repove, mu dobavlja Vošnjakova usnjarna v Sošanju. Repove nešteto krat izpirajo v tekoči vodi, nakar žimo trikrat izpirajo, da je čista in brez duha. Tako mehka je, če jo potiplješ in seveda ima stoletno trpežnost.

Skratka, razstavljaajoči obrtniki zaslužijo vso našo pozornost in uvaževanje.

Sadjarsko vrtnarski tečaj

Škofja Loka, 6. septembra. Na pobudo sreskega kmetijskega odbora je priredila banska uprava v Škofji Loki izredno zanimiv sadjarski in vrtnarski tečaj, na katerega je škofjeloška podružnica SVD svoje članstvo še prav posebno povabila. Tečaj je bil dvodnevni in je svoj namen dosegel, ako izvememo vendar nekoliko prepričilo udeležbo v kraju, kjer bi človek pričakoval, da bo dvorana polna. Zdi se, da bi moral imeti tak ali podoben tečaj večji obisk v času, ko ljudje niso zaposleni na polju in imajo čas posvetiti svojo pozornost vprašanjem sadjarstva in vrtnarstva. V ostalem pač moramo reči, da so bila izvajanja predavateljev na strokovni višini, vseskozi stvarna in poučna, pa tudi praktične vaje so se izkazale kot zelo smotne in večje.

Tečaj je zapolnil s svojim delom v ponedeljek jutraj. Inž. Križljeg je razpravljal o jesenskem obdelovanju vrta in o kompostu, potem pa o jesenski setvi povrtnine, dočim je g. F. Kafol govoril o spravljaju in shranjevanju sadja za zimo ter o sušenju sadja. Večerne ure so porabili za vkuhanje in konzerviranje sadja in zelenjave. Ta posel je vodila učiteljica F. Koprivec. Naslednjega dne so sledila predavanja o spravljaju in shranjevanju sveže zelenjave, o napravi sadnih mež, o sladokih in sadnih octih, ter o pridelovanju zelenjadnega semena in o prezimovanju. Ob zaključku tečaja se zopet vkuhaval sadje. Tečaj je bil v prostorih deške šole v Škofji Loki, bil je vzorno organiziran, mnogi udeleženci, zlasti iz vrst vrtnaric in gospodinj so si izvajanja predavateljev sproti vestno beležili.

Iz Novega mesta

— Še enkrat o gorjanskih dirkah. Po motornih dirkah na Gorjancih je bil v »Slov. Narodu« objavljen dopis nekega izletnika, ki se je bridko pritoževal čez odesrčke cene živila, ki so jih baje prodajali med prireditelji pri I. Zadovincu na Gorjancih! Da se ne bo nikomur v tem pogledu delala krivica, je potrebno ugotoviti, da se to v prvi vrsti ni zgodilo pri znanem gostinčarju g. Petru Zadovincu na Luži, (Na Gorjancih) temveč se je to zgodilo v Vinji vasi. Slednja nevednost pa je nastala brez krivde starega gospodarja, pač pa po krivdi brezvestne in pohlepne osebe, ki je bila ta dan zaposlena kot pomožna moč pri prodaji živil, na katere je bil v odmorih pravcar naval in se vplačila posameznikov niso mogli kontrolirati kakor bi se hotelo. S tem naj bo zadeva naših javnosti pojasnjena, da ne bo imela napačnega mnenja o odesrčkih cenah živila na Dolenjskem. Lastnik gostinskega obrata, ki je bil v notici obdan z odesrčko glorio, pa je s krivcem nezaklenelega dogodka, ki mu ga je dotična oseba naprtila, že sam — prav temeljito obračunal, da ga bo enkrat za vselej minilo veselje izrabljati gospodarjevo zaupljivost v svojo korist in škodo podjetja, ki je zlasti med Dolenjci znano po svoji umerjenosti.

— Težka nezgoda malega dečka. V Globočnem dolu so se igrali vsaki otroci okrog apnenice. Med igro je neki deček pograbil za kos ob apnenici ležečega apna in ga vrgel v gručo otrok. Apno je po nesreči priletelo v desno oko 8 letnega pos. sina M. Bukovca, ki je moral zaradi vnetja v bolnico usmiljenih bratov. Za dečka ni bilo druge pomoči, kakor da so mu morali ranjeno oko izrezati.

— Iz zibelke je padel. V vasi Kal je ležal na svojem domu v zibelki 4-letni pos. sinček Perko Anton. Pri naglem okretu je otrok padel iz visoke zibelke na tla, da si je zlomil desno roko v rami. Tudi njega so pripeljali v bolnico usmiljenih bratov.

— Zgorela oglarska kopa. Pri gradu Otočac je zaradi nepazljivosti delavcev ponoči zgorela velika oglarska kopa, last Otoške-

ga graščaka g. Willawicence - Margheri. Lastnik trpi občutno škodo, ker je zgorelo par vagonov oglja.

— Režkova kolonija in Bušljin sta brez vode. Zaradi občutnega pomanjkanja vode vlada med prebivalci Režkove kolonije in Bušljina, precejšnje nezadovoljstvo. Sprito tega je želja vseh prizadetih, da mestna občina, odnosno vodovodni odsek ukrene vse potrebno, da bosta tudi ta dva mestna okraja, deležna dobrot, ki jih v tem pogledu uživa center mesta, ki je preskrbljen z dovoljno količino vode in da se sedanje stanje občinskega vodovoda zboljša. Če sedanji vodovodni obrat nima dovolj pogonske moči oz. pritiska, pa se naj v to svrhu montira na primernem kraju za doseg tega cilja potreben stroj, ki bo dovajal vodo v ta dva mestna teritorija. Vse stavbe v teh dveh krajih imajo vodovodno napeljavno, samo vode ni v zadostni količini, zlasti ne v poletnem času. Vodarina pa se mora vključiti temu občini redno plačevati in to ravno tako, kakor oni iz sredine mesta, ki imajo vode v izobilju tudi za vrtno potrebo. Čas je že, da se po dolgih letih, prošnjah, pritožbah in opozorilih, stvar premakne z mrtve točke.

Točno — značaj je usoda!

Čisto naš je pregovor da je vsak sam svoje sreče kovač. Seveda pa tega pregovora ne smemo razumeti tako da bi bil človek vedno sam odgovoren za svojo nesrečo. Često človek svojega značaja samo dobro ne pozna, in iz tega izvirajo napake, ki jih zagreši. Često pa ta značaj tudi pozna, vsaj površno, pa nima moči, da bi ga korigiral. Naloga moderne znanstvene psihografologije je zato v glavnem pač ta, da človeku odkrije do vseh podrobnosti njegov značaj in temperament, ga opozori vnaprej na vse nevarnosti, ki mu utegnejo v življenju groziti, in mu pokaže pot, po kateri mu je hoditi, da se izogne nepričakovanim in določnim merv sreče, ki mu je dosegljiva. To pa je največja, dragocena, najpomembnejša pomoč in najlažja rešnica človeka in njegove življenjske usode. Spoznaj samega sebe in našel boš svojo pravo pot!

Do te sreče pa nas more pripeljati samo edino eksperimentalna psihografologija in nobena druga znanost, kajti le ta posega v najgloblje globine človeške duše. F. T. Karmah je eden izmed prvih velikih pionirjev te znanosti, kateri je posvetil vse svoje zanimanje svojega življenja. Ko se bo kdaj pisala zgodovina velikih utemeljiteljev moderne znanstvene psihografologije, v njej ne bo manjkalo ime Slovenca F. T. Karmaha.

Psihofografolog F. T. Karmah ostane v Ljubljani v hotelu »Soča« do vključno 10. t. m. (—)

Iz Celja

—c Kraljev rojstni dan v Celju. V četrtek na večer pred rojstnim dnem Nj. Vel. kralja Petra II., so na vseh celjskih plosploh zaplapolale državne zastave. V četrtek in petek zvečer je bilo prošenje plosploh mestnega poglavarstva učinkovito razsvetljeno. V četrtek ob 19.30 je bil na dvoršču mestne osnovne šole velik zbor pripadnikov sokolskih društev Celja matice in Celja I. Najprej je vojaška godba zaigrala sokolsko koracnico. Sledil je pozdrav državni zastavi, vojaška godba pa je ob pokanju petard zaigrala državno himno. Starosta Sokolskega društva Celja matice br. dr. Milko Hrašovec je v lepem govoru podčrtal pomen rojstnega dne mladega kralja, ki bo čez leto dni prevzel

vladarske posle. Ob zaključku govora je zbrana množica navdušeno vzklila Nj. Vel. kralju, godba pa je zaigrala himno »Hej Slovanci«, ki jo je pela vsa množica. Na Starem gradu, na hribu sv. Jožefa in na Golovcu so zazabili mogočni kresovi. Prvega je zažgala mestna občina, druga Sokol Celje matice, tretjega pa Sokol Celje I. Med pokanjem topičov so svigale proti nebu številne rakete. V petek jutraj so bile službe božje v opatijski, pravoslavni in evangelijski cerkvi ter v starokatoliški kapeli. Službi božji so prisostvovali predstavniki vojaških in civilnih oblastev in uradov, sol, korporacij in društev, med njimi deputacije Sokola in gasilcev, rezervni oficirji in mnogi drugega občinstva. Od 11. do 12. je bil pred kolodvorom promena koncert celjske vojaške godbe, zvečer pa so priredili oficirji celjske garnizije dobro obiskan družabni večer v Oficirskem domu. Mnogo Celjanov in okoličanov, med njimi lepo število Sokolov, se je v petek popoldne udeležilo slovesnega odkritja spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinjeni so bili v Ljubljani.

—c Celje je dobilo II. drž. realno gimnazijo. Z ukazom kraljevih namestnikov se s šolskim letom 1940/1941 ustanavlja v Celju gimnazija. Novi zavod nima na razpolago primernih prostorov, ker novega poslopja za II. drž. realno gimnazijo še niso začeli graditi.

—c V I. drž. realno gimnazijo v Celju se je doslej vpisalo rekordno število 1433 učencev, med temi 448 učenec. Prvošolcev je v novem šolskem letu 291. Klasične vzporednice bodo v I., II. in III. razredu.

—c Gojenje oljaric v celjski okolici. Mestno poglavarstvo v Celju razglašajo: V nedeljo 8. t. m. bo ob 9. dopoldne v Fazarinčevi gostilni na Ostrožnem, ob 17. pa pri posestniku Slandru v Košnici važen sestanek kmetovalcev s predavanjem o gojenju biljk oljaric. Kmetovalci naj se udeležijo sestanka v čim večjem številu.

—c Nedeljski sport. V nedeljo 8. t. m. ob 8. jutraj se bo pričel v mali dvorani Celjskega doma v Celju velik table-teniški turnir za prvenstvo Celja in Savinjske doline. Igre bodo od 8. do 12. in od 13. dalje. Turnirja se bodo udeležili najboljši table-teniški igralci iz Zagreba in Slovenije, zato bo prireditelj zelo zanimiva in privlačna. Ob 16. se bo pričela na igrišču pri »Skalni kleti« prvorazredna prvenstvena nogometna tekma med celjskimi Atletiki in SK Celjem. Tudi za to tekmo vlada živahno zanimanje.

Tenorist Slavko Lukman nastopi danes s svojim obširnimi programom na vrtu restavracije Zvezde

Križanka

1	2	3	4	5	6
		7			
8	9			10	11
12			13	14	
15		16	17	18	
	19				
20		21		22	23
24	25			26	
27		28	29		
	30				
31				32	

Pomen besed

1. upanje, 4. zver, 7. nekdanja zemljiška knjiga, 8. grška črka, 10. trening, 12. števnik, 14. industrijska rastlina, 15. kemični znak za prvine, 16. velika kača, 18. trdilnica, 19. gora v Julijskih Alpah, 20. kazalni zaimek, 21. veznik, 22. iniciali slovenskega pesnika, 24. kar ima vsak človek, 26. turški plemič, 27. veter, 29. planet, 30. država v USA, 31. pismenka, 32. krajevni prislov.

Navpično:

1. Reka v Afriki, 2. nekdanja ruska narodna skupščina, 3. vrsta papirja, 4. ptič, 5. ruska reka, 6. turško mesto, 9. prokletstvo, 11. žensko ime, 13. slovenski skladatelj, 16. domača žival, 17. ženski glas, 20. število, 23. voditelj Indijcev, 25. pesnik, 26. svetopisemna oseba, 28. mesto v dunavski bahovini, 29. del glave.

Rešitev križanke, objavljene v torek 3. t. m.

Vodoravno:

1. krst, 4. škof, 8. tip, 9. ara, 10. spik, 12. knez, 13. Urh, 14. Praha, 15. tu, 16. glad, 17. tolovaj, 21. soha, 22. uk, 24. zloba, 26. Uda, 27. Tara, 28. brat, 29. obe, 30. Niš, 31. Kajin, 32. kaša.

Navpično:

1. Košut, 2. stih, 3. tik, 5. Kanada, 6. oreh, 7. fazan, 11. prut, 12. krava, 14. ploha, 16. globa, 18. osorej, 19. Juda, 20. iztok, 23. Katra, 25. Laba, 26. Urša, 28. bik.

Vladimir Rijavec:

Oh, ta velesejem!

Obiskal me je prijatelj z namenom, da si ogleda velesejem. Povprašal me je o tem in onem, kaj razstavlja letošnega, če so nemara kakšne stvari, ki bi se jih izplačalo še posebej ogledati — pa mu nisem mogel povedati kaj prida. Sploh, sem si dejal, vem presneto malo o pravem velesejmu — ali se zato odločim najdem na njegovem veseljem prostoru.

Sklenil sem nadoknaditi to pomanjkanje znanja in sem še držal v roki denar za vstopnico, ko zadenem ob Zane, ki mi pravi:

»Hopla! Greš notri. a? Čemu vstopnica? Tam zadaj za toboganom, več...«

Da, tam zadaj za toboganom je zija za planhak debela luknja — in sva se drug za drugim splazila skozi njo. Pa niso bili temu krivi prazni žepi, o nikakor. saj rama je lepo zvenčalo po njih — marveč sva jasno in določno pokazale, kako korajžna sva, kakor mi je kasneje pojasnil Zane. In je bil Zane za dobršoro porcijo korajžnejši od mene, kajti je zlezal skozi spranjo v času, ko ga je paznik tam blizu svetlo požiral z očmi. Ne vem, če je res, toda mi je makedane prisegel, da je za nalašč počakal na ta ugodni trenutek Namreč Zane.

V lov za namal Zane se je menda kmalu zavedel nevarnosti in se je brž stisnil v vrsto, vijugajoče se počez mimo praznih miz.

»Trenutek počakaj, samo trenutek!«, mi je rekel in že ga ni bilo.

Najprej sem se začudil njegovemu početu, a ko sem se ozrl, se mi je na mah zjasnilo. Kar nič nisem pomišljal. Stori sem, kakor je storil Zane, se lepo potuhnil in počasi stopical dalje. Prav za prav sem moral: čokat gospod se mi je malodane vlegel na hrbet, mi z vročo sapo grel prepoteni tilnik in venomer vzdihoval:

»Se je že začelo — Se je že začelo — O, du lieber —«

Potrpel sem velikodušno, kaj sem hotel, potem sem, da sam nisem vedel kdaj, zagledal pred sabo blaginjsko okence »Totege teatra«. Pa kot se že hitro znajdem:

»Dve, prosim, gospodična. Dve po deset! Za zadnjo predstavlo!« — in se mi še sanjalo ni, da je Zane minuto poprej kupil vstopnico tudi zame.

Zaletela sva se, pa nič zato! Bova sedela zares gospodi, juh! Dva na štirih sedežih! — Cisto na uho vam povem: Ne bo nič preveč, dasi sva oba bolj astenična tipa! So že Toti teatrovci tako gosto naselili stolice po dvorani, da je grdo — in dobi človek pri predolgem tiščanju ali drenu kaj rad žulje, včasih celo, Bog nas varuj, kurja očesa!!

Do zadnje predstave je manjkalo še nekaj ur, saj se je pričela komaj popoldanska — tudi paznika nisva, kljub vestnemu ogledovanju, zasledila nikjer — no, in sva jo junaško ucvrila na razstavišču. Z ogle dom sva hotela začeti pri paviljonu A. Lepo po abecedi kot se spodobi in pa ker sem že prejšnji teden sklenil, postati malo bolj pedanten — očitali so mi namreč nekateri, da ne vzamem nobene stvari resno — ali

sva ga zaman iskala. Nikjer ga nisva mogla iztakniti, pri moji veri da ne! Zane je slednjič zarental, da ne mara tjavendan zapravljati časa in me je potegnil skozi najbližja vrata v pestro notranjost.

Naj bo... v božjem imenu, sem vzdihnil ter se vrgel na delo. Zares pedantno: povpraševal sem na desno in levo, zahteval cene, zahteval prospekte... pa še razkazejo in raztolmačijo naj mi, kako ta ali ona stvar deluje. Niso me gledali najprijaznejše, zato sem zinil: Hvala lepa! Zbogom! Se priporočam! — ter se pomaknil za par korakov naprej.

Zaneta sem dohitel v naslednjem paviljonu zveša obdanega z likerji bratov Trapistov. Mignil mi je, naj pristopim ter mojstrsko pomlaskal z jezikom — a mi je ta čas padla v možgane pametna misel:

»Minuto počakaj, Zane! Grem poprej še k Slamiču na kransko!«

Pospravil sem go rejeno in mastno v miru in s tokom — pa hajd k vleposlovanim bratom!

Zaneta sem seveda našel, kjer sem ga pustil, in mi je zaupno povedal, da si je sedaj on zaželel kranske. Le sekundo naj potrpi, takoj bo nazaj!

Izpraznil sem kozareček, dva... in glej hudiča: ko se je Zane vrnil, mu je tako nebeško-prijetno dišalo izpod nosa, da si nisem mogel kaj. Sline so se mi pocedile in me je kar vrglo prek pota k neizčrpnim zalogam!

Zanetu se ni godilo nič boljše! Sva se čakala: najprej on mene, potem jaz njega, spet on mene in spet jaz njega. Res ne

Mladi kralj je odkril veličastni lik svojega velikega očeta

Nepozabne svečanosti ob včerašnjem odkritju spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani. — Ogromne množice so počastile spomin kralja — Mučenika

Nj. Vel. kralj Peter II. v uniformi letalskega podporočnika. — Foto Tičar

Ljubljana, 7. septembra. Ljubljana in z njo vsa Slovenija, kateri so se pridružili s svojimi izbranimi zastopniki bratje Hrvati in Srbi, je včeraj z veliko manifestacijo izkazala čast spominu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, in je obenem močno in prisrčno proslavila sedemnajsti rojstni dan kralja Petra II.

Ze na večer pred odkritjem spomenika Viteškemu kralju je Ljubljana spremenila svoje lice. Slavnostno in svečano razpoloženje je vladalo po ulicah. Ulice so bile slavnostno razsvetljene, s hiš so plapolale zastave, sto in sto oboževalcev Viteškega kralja, ki so prišli že z večernimi vlaki, so z Ljubljancami hodili po ulicah v središču mesta in ogledovali večinoma okusno prirejene izložbe s slikami mladega kralja in njegovega Viteškega očeta. Posebno lepo je imel okrašen Ljubljanski Sokol stranski vhod v Narodni dom. Kakor v pričakovanju nečesa velikega in izrednega je bila Ljubljana na večer pred slavnostjo. Ze dolgo ni bilo v prestolnici Slovenije tako svečanega razpoloženja. Misel, da se je treba oddolžiti spominu Velikega kralja in proslaviti tudi rojstni dan mladega kralja, je razpršila vse skrbi, ki tarejo slehernega izmed nas. Čut najgloblje hvalečnosti do velikega voditelja, ki je padel za svoj narod, in čut spoštovanja, ljubezni in udarnosti do mladega kralja, ki bo čez leto dni prevzel svojo kraljevsko oblast, se je kazal v vseh mogočih svečanostih in manifestacijah, ki jih je včeraj Ljubljana doživela.

Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. Vis. knez namestnik Pavle. — Foto Tičar

O čem pričajo množice, ki so požrtvovalno prihiteli iz vseh krajev Slovenije v Ljubljano, navdušeni vzkliki, ki smo jih slišali, goreče in svečane besede s prisegami in obljubami, ki so bile spregovorjene? Pričajo, da se narod zaveda zgodovinskega poslanstva dinastije Karadjordjev v bojih Srbov, Hrvatov in Slovencev za politično in kulturno svobodo. Pričajo o vdanoosti, hvalečnosti in neizmerni ljubezni naroda do Viteškega kralja, ki je dal svoje življenje za domovino, kakor tisoč in tisoč sinov junakega njegovega naroda. Pričajo, da narod brezmejno ljubi svojega mladega kralja in da je vsak trenutek pripravljen izpolniti svojo dolžnost in žrtvovati vse za kralja, narod in državo.

Množice se zbirajo

Zgodaj zjutraj so godbe z budnicami naznanjale pričetek svetosti na narodni praznik. Kmalu po 7. uri so se začele zbirati organizacije, društva, zastopstva, deputacije na določenih mestih. Na vseh trgih in križiščih okoli Kongresnega trga so se zbirale množice in čakale povelja, da odkorakajo pred spomenik Viteškega kra-

lja. Ob spremstvu godb so množice korakale v Zvezdo in na Kongresni trg ob navdušenem vzlikanju kralju in domovini.

Ob 8. uri so bili zaprti vsi dohodi do Zvezde in Kongresnega trga za občinstvo. Organizirani narod in vojska pa sta dotekala v Zvezdo in pred njo iz vseh dohodov. Prikorakali so častni bataljon vojske, strumne čete Sokolov in Sokolice, gasilci, fantovski odseki in dekliški krožki, rezervni oficirji, dobrovoljci, bojevniki, šole, številne organizacije, akademiki dijak, zastopniki vsega javnega življenja, deputacije, zastopniki slovenskih občin, pestre narodne noše.

Sokolska vojska

Posebno triumfalen je bil pohod Sokolov na Kongresni trg. Sokoli so se zbirali na letnem telovadišču Sokola Ljubljana v Tivoliju. V prazničnem razpoloženju se je sokolska vojska odpravila na določeno mesto. Prihiti so na slavnost Sokoli in njih zastopniki iz vseh krajev Slovenije, da počaste spomin svojega najvišjega zaščitnika, blagopokojnega Viteškega kralja, in da izkazejo čast svojemu kralju.

Na telovadišču je sokolska vojska izkazala čast kralju in državni zastavi, nato pa je župni načelnik Stane Pirc prečital bratom in sestram poslanico Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije ob 17. rojstnem dnevu kralja Petra II. Sokolske čete so s trikratnim »Zdravo« odobrile vzpodbudne besede svojih voditeljev in pozdravile svojega visokega starešino.

Po 9. uri je sokolska vojska odkorakala na Kongresni trg. Župni načelnik Stane Pirc je vodil sokolski pohod. Za njim sokolski borec z državno zastavo, ob kateri

Predsednik odbora za postavitev spomenika dr. Josip Pipenbacher govori slavnostni govor. — Foto Lojze Smuc

je korakala častna straža. Za simbolom naše svobode in neodvisnosti so se razvrstili zastavonoše s kraljevo, sokolsko zastavo in s kraljičino zastavo. Za častno četo so korakale junaške sokolske čete. Množice so jih pozdravljale po ulicah in jim navdušeno vzklikale na Kongresnem trgu. Za so-

Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. Vis. knez namestnik Pavle prihajata na čelu visokih dostojanstvenikov pred spomenik. — Foto Lojze Smuc

Po stražah orožnikov in vojaštva, ki je stalo vzdolž Celovške in Bleiweisove ceste, je bilo čisto, da se bo kralj pripeljal od te smeri. Staro in mlado se je trlo na hodnikih in pričakovalo svojega kralja. Vsakdo je hotel, da bi se mu na narodni praznik izpolnila želja, da bi videl mladega kralja. Z viharjem navdušenjem je množica pozdravljala visoke goste že med vožnjo do pravoslavne cerkve. Pred cerkvijo je zado-

Naši sokolski prvaki z venc. — Zastopniki sokolskih žup Celje in Novo mesto. — Foto Joško Smuc

kolskimi voditelji so sokolski borci nosili prapore, med njimi dragocena darila kraljevske dinastije. S ponosom so bratje in sestre nosili svoje svetinje. Ponosno je korakal sokolski naraščaj za svojimi prapori. Sokolski vojski se je pridružil tudi četa ruskih Sokolov in Sokolice. Nosili so venec, katerega so položili pred spomenik Viteškega kralja, velikega prijatelja mogočnega ruskega naroda. Močni so bili odredi Sokolov in Sokolice v civilni obleki. Častna četa Sokolov je pričakala in pozdravila svojega kralja pred spomenikom sv. Trojice na Kongresnem trgu, ostala sokolska vojska se je razporedila v Vegovi ulici in pred univerzo.

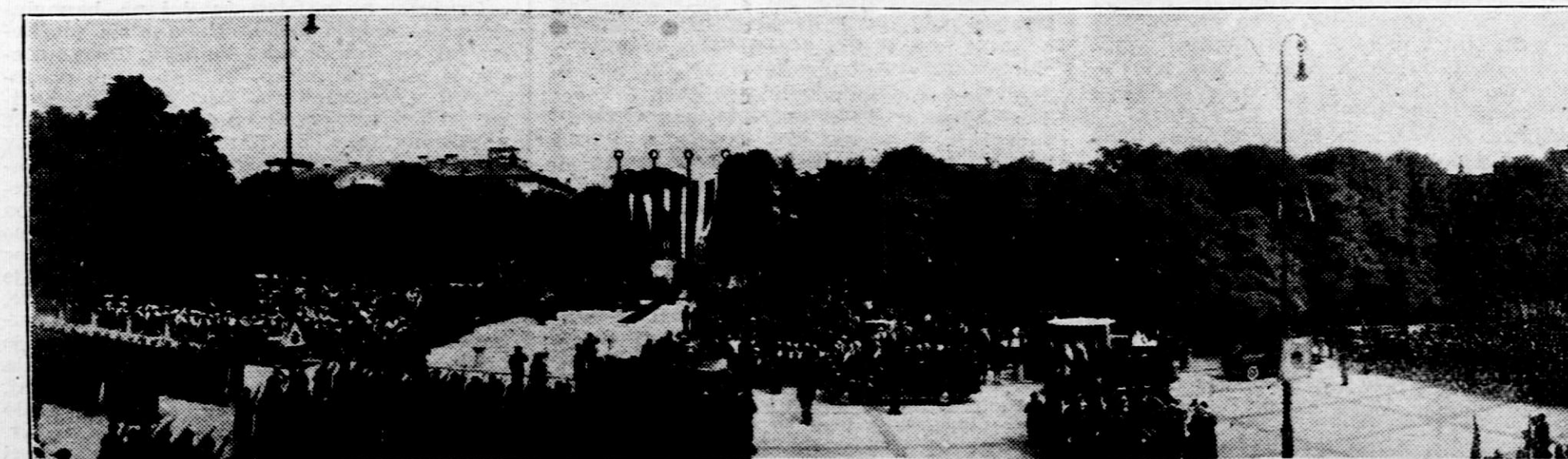
V pričakovanju kralja

Ko se je v Ljubljani razvedelo, da se bo svečanega odkritja spomenika Viteškemu kralju udeležil tudi mladi kralj Peter II., je množica imela samo še željo, da bi videla svojega ljubljanskega kralja.

leko. Iz drugega avtomobila sta izstopila ob navdušenih vzklilih množice kralj Peter II. in knez namestnik Pavle, knez namestnik v generalni uniformi, kralj Peter II. v uniformi letalskega podporočnika, katero je nosil včeraj na svoj 17. rojstni dan prvič.

Pred cerkvijo so kraljevske goste sprejeli minister dvora Antič, ban dr. Natlačen, divizionar Stefanović, župan dr. Adlešič, upravnik Beograda Dragomir Drinčić, brigadni general Kukavič, adjutant kraljice Marije polkovnik Pogačnik, zastopnik vlade minister dr. Korosec, predsednik pravoslavne občine prof. dr. Jurković načelnik banke uprave, upravnik policije dr. Hacin, nekateri zastopniki najvišjih uradov in oblasti ter višji častniki ljubljanske garnizije z zastopniki rezervnih častnikov in dobrovoljcev.

Versko svečanost je opravil protorej Matković, nakar so se visoki gosti odpe-

Pogled na slavnostni prostor pred pričetkom velikih svečanosti. Na sliki se vidi, kako lepo je bila množica častilcev blagopokojnega kralja razvrščena. Zlasti lepo nam kaže slika častni bataljon naše vojske. — Foto Tičar

Pet naših najmodernejših bombnikov leti nad kraljevim spomenikom med svečanostmi. — Foto Lojze Smuc

la spomin Viteškega kralja. Pevski zbor je nato zapel državno himno, nakar je predsednik prof. dr. Pipenbacher imel slavnostni govor.

Padi, zavesa...

Predsednik prof. dr. Pipenbacher je risal duhovni lik blagopokojnega kralja in pomen njegovega življenjskega dela ter njegove velike žrtve. Padi zavesa, je zaključil svoj slavnostni govor, da vidimo spome-

Kralj odkrije spomenik

Nekaj minut pred 11. uro so iz svojih avtomobilov izstopili na Kongresnem trgu kraljevski gostje. Kralj Peter II. je obšel častno četo, na Gradu so grmeli topovi. Kralja in kneza namestnika ter knežinjo Olgo s kneževicema je pozdravil ban dr.

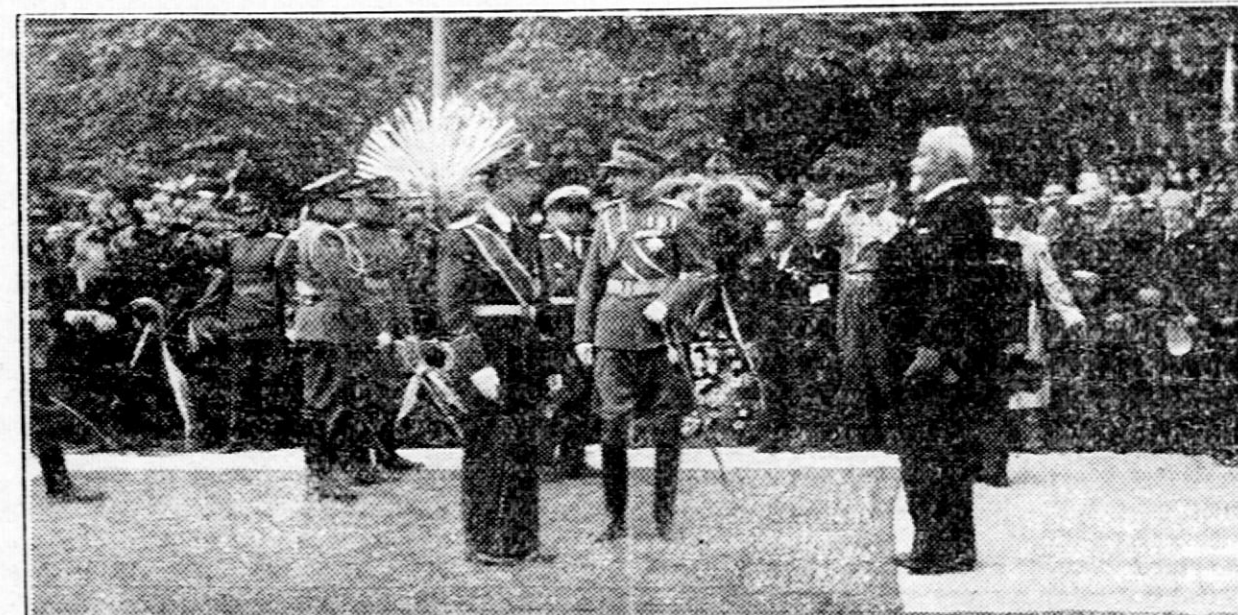
Najsvečanejši trenutek, ko je mladi kralj potegnil za vrstico in odkril spomenik svojemu velikemu očetu. — Foto Lojze Smuc

Natlačen, nato pa predsednik pripravljalega odbora za postavitev spomenika Viteškemu kralju prof. dr. Pipenbacher. Z lahkim, prožnim korakom je mladi kralj stopal po preprogi do mesta pred spomenikom, ki je bil zakrit s trobojnico. Pred spomenikom so se visoki gostje

nik našega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Prosim Vaše Veličanstvo, da odkrije spomenik.

Kralj Peter II. je očitno ganjen stopil naprej in potegnil za vrstico. Razmaknile so se trobojnice na spomeniku, pred tisočgla-

Predsednik odbora za postavitev spomenika dr. Josip Pipenbacher se pokloni kraljevskima dostojanstvenikoma pred odhodom na govorniški oder. — Foto Lojze Smuc

ustavili pred odličniki. Množica je navdušeno vzklikala kralju. Generalni tajnik odbora Joško Pogačnik in blaginjak inž. Lado Bevc sta kraljevskim predstavnikom izročila spominke slavnostne znake in spomenico. Z letališča je priletela visoko v zraku skupina bombnikov, ki se je nato vračala med svečanostjo vsakokrat leteča niže nad slavnostnim prostorom. Pevski zbor je zapel mogočno Venturinijevo kompozicijo »Matjaž«. Tisočgla množica je prisluhnila ter nato s klici »Slava« počasti-

vo množico je v vsej svoji veličini zablestel v bronu in granitu lik Viteškega kralja. Z gradu so se oglasili topovi, častna četa vojske na Kongresnem trgu je oddala tri salve. Nepozaben je ostal ta svečan trenutek v spominu vseh, ki jim je bilo usojeno, da so bili navzoči.

S pobožnostjo in vdanoostjo je množica opazovala, kako mladi kralj polaga krasen venec na spomenik svojega velikega očeta. Venec je položil tudi knez namestnik. Oficirji so položili krasen venec v imenu ministra za vojsko in mornarico.

Predsednik dr. Pipenbacher je nato izročil spomenik v varstvo mestne občine. Župan dr. Adlešič je prevzel spomenik z govorom, v katerem je poudaril, da bo spomenik priča poznim rodovom o naši ljubezni in hvalečnosti Velikemu kralju. Kot simbol hvalečnosti ljubljanskega mesta je župan položil venec mestne občine na spomenik.

Pevski zbori so zopet zapeli. Ob vzlikanju navdušene množice je mladi kralj s spremstvom zapustil prostor pred spomenikom ter se napotil na Kongresni trg, kjer se je prisrčno poslovil od vseh odličnikov ter se nato odpeljal na Bled. Prijazno je mladi kralj odzdravljaval navdušenim čestilcem, lahko se je prepračil, da ga narod ljubi, kakor je ljubil njegovega velikega očeta.

Nadaljevanje na 4. strani

